

RAMMAIRE ÉLÉMENTAIRE
DE LA
ANGUE SERBE

Grammaire – Exercices
Textes — Lexique

par

Pierre de Lanux et Augustin Ouyévitch

Préface de M. Vesnitch

Librairie Delagrave, 15, rue Soufflot, Paris.

Librairie Delagrave, 15, rue Soufflot, Paris.

Majoration *Temporaire*

20 o/o du prix marqué

(Décision du Syndicat des Éditeurs. – 1er mai 1916)

J. Squair

GRAMMAIRE ÉLÉMENTAIRE

DE LA

LANGUE SERBE

La Yougoslavie, par Pierre de Lanux.

Les crises de 1908 à 1916. — L'esprit du Serbe combattant. — L'évolution de l'idée nationale. — L'unité sud-slave et la paix. — La valeur de l'alliance serbe.

Avec une préface de M. Paul Adam.

Un volume. (Payot, éditeur.)

L'Unité yougoslave, par MM. Sleptchevitch, Fabiantchitch et Leontitch.

Version française de Pierre de Lanux.

Une brochure. (Plon, éditeur.)

Typographie Firmin-Didot et Cie. — Mesnil (Eure).

PIERRE DE LANUX ET AUGUSTIN OUYÉVITCH

GRAMMAIRE ÉLÉMENTAIRE
de la
LANGUE SERBE

avec une Introduction de M. Vesnitch,
MINISTRE DE SERBIE EN FRANCE ET EN BELGIQUE
Correspondant de l'Institut.

Grammaire — Exercices

Textes — Lexique

PARIS
LIBRAIRIE DELAGRAVE
15, RUE SOUFFLOT, 15

1916

INTRODUCTION

Tout ce qui peut contribuer au rapprochement des Français et des Serbes doit être salué de part et d'autre avec une sincère sympathie. Nos deux Nations ont été amies l'une de l'autre à travers les siècles, en se devinant l'une l'autre. Les événements actuels nous ont attachés les uns aux autres indissolublement. Pour que cet attachement puisse utilement se traduire sur tous les champs de l'activité humaine, il est indispensable que nous nous connaissions mieux. Et les premiers pas dans cette voie sont à faire en apprenant réciproquement nos langues.

Nombreux sont mes compatriotes connaissant le français, et ils le seront de plus en plus, au grand bien de notre peuple. Moins nombreux sont les Français connaissant le serbe, et ce défaut se fait sentir depuis quelque temps déjà, tout particulièrement depuis le jour où les vaillantes troupes de la République sont parties au secours de nos armées et depuis que les héroïques soldats de France et de Serbie doivent combattre côte à côte nos ennemis communs.

M. de Launx et Ouyévitch ont accompli une œuvre très utile en compilant une grammaire élémentaire de la langue serbe à l'usage des Français, et tout le monde sera unanime à leur en savoir gré. Ce livre vient combler une grande lacune ; son succès est donc assuré d'avance.

Mil. R. Vesnitch.

CONSEILS PRATIQUES

POUR ÉTUDIER SEUL

Suivre méthodiquement l'ordre donné par le livre, où les règles grammaticales, les vocabulaires et les exercices progressent ensemble.

Se représenter l'étude comme un voyage de découverte. Faire chaque jour une étape convenable — en s'assurant souvent de ses communications.

Devant la difficulté, s'entêter doucement (par un effort qui n'est jamais perdu). Mais s'arrêter avant la fatigue d'esprit et l'impatience, qui ne mènent à rien.

Si l'on est obligé de sauter quelque point difficile, sans l'avoir bien compris, le noter afin d'y revenir par la suite jusqu'à ce qu'il s'éclaircisse, ce qui arrive souvent de soi-même. S'efforcer de laisser derrière soi le moins possible de ces points obscurs.

Bien connaitre ses propres moyens. Ne pas confondre ce qui est superficiellement éclairci, ce qui est bien compris, et ce qui est su.

Provoquer sa propre réflexion en présence des mots nouveaux, surtout des mots composés, chercher à en apercevoir les relations avec des mots déjà connus. Ne jamais se lasser de construire des phrases répondant aux circonstances possibles d'un voyage, d'une conversation, d'une lettre.

Si l'on se trouve dans le pays, toutes les règles de self-instruction se fondent en celle-ci : être curieux de tout. La langue *vivante* est sous vos yeux dans les journaux, les affiches, les avis, etc. Lire et essayer d'interpréter tout ce qu'on rencontre. Parler en se risquant hardiment, sans trop de souci de décliner et conjuguer exactement dans les débuts, et aussi sans précipitation, et surtout sans honte. Les gens du pays sont toujours disposés à la patience et à la sympathie envers un étranger qui fait de son mieux pour parler leur langue ; et ils lui viennent cordialement en aide.

S'appliquer à saisir le mouvement de la pensée chez ceux qu'on entend ; s'identifier docilement à l'esprit de la langue. La récompense commence dès qu'on improvise à son tour.

Alphabet serbe ou cyrillique (Ћирилица-Cirilica)			Alphabet croate ou latin (Латиница-Latinica)			Prononciation.
А	а		A	a		a
Б	б		B	b		b
В	в		V	v		v
Г	г		G	g		g
Д	д		D	d		d
Е	е		E	e		e
Ж	ж		Ž	ž		j
З	з		Z	z		z
И	и		I	i		i
J	j		J	j		i
К	к		K	k		k
Л	л		L	l		l

Alphabet serbe ou cyrillique (Ћирилица-Ćirilica)		**Alphabet croate ou latin** (Латиница-Latinica)		**Prononciation.**
Љ	љ	Lj	lj	italien : gli
М	м	M	m	m
Н	н	N	n	n
Њ	њ	Nj	nj	français : gn
О	о	O	o	o
П	п	P	p	p
Р	р	R	r	r
С	с	S	s	s
Т	т	T	t	t
Ћ	ћ	Ć	ć	tj. tch (comme dans l'allemand (Gretchen)
Ђ	ђ	Gj / Dj	gj / dj	dj (italien : giorno)
У	у	U	u	ou

Alphabet serbe ou cyrillique (Ћирилица-Cirilica)		Alphabet croate ou latin (Латиница-Latinica)		Prononciation.
Ф ф		F f		f
Х х		H h		h (dur)
Ц ц		C c		tz, ts
Ч ч		Č č		tch
Џ џ		Dž dž		dj
Ш ш		Š š		ch

LA LANGUE SERBO-CROATE

Les Serbes et les Croates écrivent et parlent une même langue. On y distingue des nuances dialectiques peu marquées, entre le « sud » (Bosnie, Herzégovine, Dalmatie, Monténégro) et l' « est » (Hongrie du sud, part de la Croatie, Serbie, Macédoine).

L'alphabet seul diffère : les Croates emploient l'alphabet latin, avec divers signes spéciaux ; les Serbes emploient l'alphabet cyrillique, c'est-à-dire, à quelques lettres près, l'alphabet russe.

Prononciation. — Sur les 30 lettres serbes, 24 sont sans difficulté aucune. Il s'agit seulement de ne pas les confondre, ce qui est affaire de pratique (parfois le même signe servant à désigner une lettre dans l'alphabet cyrillique, et une *autre* lettre dans l'alphabet croate).

La lettre ј — j joue le rôle de i placé auprès d'une voyelle. C'est donc le son i considéré comme consonne. Ex. : јунак, héros ; мајка, mère.

La lettre љ — lj se prononce (comme l'indique sa transcription en croate) en faisant suivre l'*l* du son i mouillé.

La lettre њ — nj correspond au son *gn* dans bagne ; (le son *i* s'y retrouve avec le même son que dans љ — lj).

La lettre ћ — ć, qu'on trouve à la fin de nombreux noms propres (Марковић — Marković, etc.), n'est pas exactement le *tch* par quoi on la transcrit d'or-

dinaire en français. Il faudrait alors donner au *ch* le son doux, particulier à l'allemand. Le son ћ-ć se trouverait dans le mot *Gretchen*, en isolant *tch*.

La lettre ђ a le son de dj très fondu, comme dans l'italien Giacomo. Ex. : Карађорђевић. Karagjorgjević.

La lettre х — h, a un son plus marqué que le simple *h* aspiré. Elle se rapproche du *ch* allemand dans *machen*.

Remarques : 1. — La lettre р — r, dans certains mots, est considérée comme voyelle : Ex. : Трст, Trst (Trieste), брзо, brzo (vite).

2. — Dans le passage d'un radical à ses dérivés, parfois une consonne est remplacée par une autre, pour des raisons phonétiques.

Ex. : Србин, le Serbe, српски, serbe. с, avec : бог, dieu : збогом, adieu.

3. — Il n'y a jamais de lettre redoublée : deux consonnes successives identiques se fondent en une seule.

Ex. : раз + сипати donne расипати disperser.

Parties du Discours (*Деоба речи*)

1. Substantif (Именица) : брат, le frère ; сестра, la sœur ; друштво, la société.
2. Adjectif (Придев) : слаб, слаба, слабо, faible.
3. Pronom (Заменица) : ја, je ; ви, vous ; мој, mon.
4. Nombre (Број) : пет, cinq ; други, le second ; трипут, trois fois.
5. Verbe (Глагол) : писати, écrire.
6. Préposition (Предлог) : од, de ; на = sur ; с, avec.

7. Adverbe (Прилог) : добро, bien.
8. Conjonction (Свеза) : и, et : или, ou.
9. Interjection (Усклик) : Ох! ah!

LE SUBSTANTIF (Именица)

On distingue, dans un substantif, le genre (род), le nombre (број) et le cas (падеж).

Il n'y a pas d'article en serbe.

Il existe trois genres : masculin (мушки род), féminin (женски род), neutre (средњи род).

En règle générale, les substantifs masculins se terminent par une consonne, féminins se terminent par la lettre a, neutres se terminent par o ou e, la même loi de terminaison s'applique aux adjectifs qui doivent s'accorder avec les substantifs auxquels ils se rapportent :

Exemples : леп нож, un beau couteau.
лепа кућа, une belle maison.
лепо друштво, une belle société.

Déclinaison du substantif.

On distingue *sept* cas, au singulier comme au pluriel.

Le 1er cas (nominatif) répond à la question : qui? (ко?) ou quoi? (што?)

Le 2e cas (génitif) répond à la question : de qui? (кога?) ou de quoi? (чега?)

Le 3e cas (datif) répond à la question : à qui? (коме?) ou à quoi? (чему?)

Le 4ᵉ cas (accusatif) répond à la question : qui? (complément direct) (кого?) ou quoi? (что?)

Le 5ᵉ cas (vocatif) s'emploie pour s'adresser à quelqu'un ou l'apostropher : Рыбаре! Pêcheur!

Le 6ᵉ cas (instrumental) répond à la question : avec quoi? par quel moyen?

Exemple : Ножем, avec le couteau.

Le 7ᵉ cas (prépositionnel) répond aux questions : de qui, de quoi? (sans possession) sur qui, sur quoi? au sujet de qui, de quoi? où? et ne s'emploie jamais seul.

Ex. : [illegible], de la [illegible].

DÉCLINAISONS

I. SUBSTANTIFS MASCULINS ET NEUTRES.

Singulier. **Pluriel.**

	Singulier — MASC.	Singulier — NEUTRE.	Pluriel — MASCULIN	Pluriel — NEUTRE
Nom. :	consonne	-o ou -e	-и	-a
Gén. :	-a	-a	-a	-a
Dat. :	-y	-y	-има	-има
Acc. :	nom. ou gén.	nominatif	-e	nominatif
Voc. :	-e ou -y	nominatif	nominatif	nominatif
Instr. :	-ом ou -ем	-ом ou -ем	-има	-има
Prép. :	-y (comme datif)	-y (comme datif)	-има	-има

Remarques : Le datif et le prépositionnel sont toujours semblables, au singulier (y) comme au pluriel (има) ; au pluriel, le datif, l'instrumental et le prépositionnel sont semblables.

Le génitif se termine toujours en a (singulier et pluriel).

L'accusatif masculin singulier est semblable au *génitif* lorsqu'il s'agit d'un *être animé*. Sinon il est semblable au nominatif, comme l'accusatif neutre.

Les subst. masc. comportant un *a* bref avant la consonne finale, perdent cet *a* dans la déclinaison (sauf au génitif pluriel). Cette règle ne s'applique pas aux noms d'une syllabe : дан, брат, etc. ni aux noms comportant un *a* long : јунак, јунака. Par contre, elle s'applique aux subst. masc. terminés en ao par transformation de l'л en o.

Ex. : петао, le coq ; петла, du coq.

EXEMPLES

Masculin.

	Sing.	Plur.
Nom.	: Рибар, pêcheur.	Рибари, les pêcheurs.
Gén.	: Рибара, du pêcheur.	Рибарâ, des pêcheurs.
Dict.	: Рибару, au pêcheur.	Рибарима, aux pêcheurs.
Acc.	: Рибара, le pêcheur (complément direct).	Рибаре, les pêcheurs.
Voc.	: Рибаре! pêcheur!	Рибари! pêcheurs!
Instr.	: Рибаром, avec le pêcheur (au moyen du).	Рибарима, au moyen des pêcheurs, par des pêch.
Prép.	: о Рибару, au sujet du pêcheur.	о Рибарима, au sujet des pêcheurs, relativement aux pêcheurs.

Neutre.

	Sing.	Plur.
Nom.	: Врело, la source.	Врела, les sources.
Gén.	: Врела, de la source.	Врелâ, des sources.
Dict.	: Врелу, à la source.	Врелима, aux sources.
Acc.	: Врело, la source.	Врела, les sources.
Voc.	: Врело! source!	Врела! sources!
Instr.	: Врелом, au moyen de la source, par la	Врелима, par (au) moyen des sources.
Prép.	: о Врелу, au sujet de la source.	о Врелима, au sujet des sources.

Déclinaison des substantifs en К, Г, Х.

Les substantifs terminés en к, г, х, changent au pluriel, devant un и, les lettres к en ц, г en з, х en с.

(Ne pas confondre avec l'inflexion de ces mêmes lettres au vocatif singulier, étudiée plus loin.)

Exemple.

	Sing.		Plur.	
Nom. :	сељак	le paysan	сељаци	les paysans.
Gen. :	сељака	du paysan	сељака	des paysans.
Dat. :	сељаку	au paysan	сељацима	aux paysans.
Acc. :	сељака	le paysan	сељаке	les paysans.
Voc. :	сељаче!	paysan!	сељаци!	paysans!
Instr. :	сељаком	par le paysan	comme le datif	
Prép. :	сељаку	comme le datif		

Nom. :	друг	le camarade	другови (plus rare : друзи).	
Gen. :	друга	—	другова	les camarades
Dat. :	другу	—	друговима	—
Acc. :	друга	—	другове	—
Voc. :	друже	—	другови!	—
Instr. :	другом		comme le datif	
Prép. :	comme le datif			

(*Voir plus loin la règle relative au suffixe* ов *du pluriel*).

Déclinaison des substantifs en ј, љ, ћ, ђ, ш.

Ces substantifs forment l'instrumental en ем au lieu de ом.

Leur vocatif se termine en у au lieu de е (гај, bosquet, гајем ; коњ, le cheval, коњу! коњем ; краљ, le roi, краљу! краљем ; нож, le couteau, ножем).

Remarques sur le Vocatif.

Pour la plupart des substantifs masculins, le vocatif se termine en е. Pour les substantifs terminés en к et ц, ces consonnes se transforment en ч au vocatif :

Exemple : сељак, сељаче! отац, оче! (au lieu de отче! par euphonie). — Les consonnes г et з se transforment de même en ж, et la consonne х en ш.

Exemple : бог, боже! кнез, кнеже! дан, дане! — Les noms propres en o et e, comme les subst. neutres, ont le vocatif semblable au nominatif.

Remarque sur l'instrumental : Pour exprimer *avec*, on peut employer le substantif seul, au 6e cas, lorsqu'on veut dire : avec = au moyen de, par, et non pas : avec = en compagnie de.

Exemple : човек се брани штапом

l'homme se défend avec le bâton

Si l'on emploie са le sens devient tout autre :

човек са штапом се брани од клевете.

L'homme au bâton se défend (d'une calomnie).

Remarque. — Souvent des substantifs, surtout monosyllabiques, introduisent au pluriel, entre le radical et la terminaison, ов ou ев (v. plus haut).

Déclinaisons particulières

1. — Les substantifs désignant des nations, des religions, etc., lorsqu'ils sont terminés en ин au singulier, perdent ин au pluriel. Ex. : Бугарин, le Bulgare, Бугарина, du Bulgare, etc., et au pluriel Бугари, les Bulgares (et non pas Бугарини) Бугара, des Bulgares, etc.

2. — Les pluriels de брат, frère, et de господин, monsieur, sont браћа et господа. On les décline alors comme des substantifs féminins singuliers (v. plus loin).

3. — Le mot дете, enfant, donne aux autres cas детета, etc. Au pluriel il se décline comme браћа, c'est-à-dire selon la règle du féminin singulier (жена).

4. — Le pluriel de човек (homme) est људи (les gens), gén. људи, et ensuite déclinaison masculine régulière.

5. — Les substantifs neutres име, le nom, време, le temps, семе, la graine, se déclinent comme si le nominatif était имен (génitif имена, etc.).

2. — Déclinaison des substantifs féminins.

A cette déclinaison appartiennent tous les substantifs terminés en *a* au nominatif singulier.

(Y compris les quelques subst. masc. terminés en a, comme слуга le serviteur, владика l'évêque, **Лука, Сава (noms propres), etc.**).

Voir plus loin la déclinaison des subst. féminins terminés par une consonne.

	Singulier.	Pluriel.
Nom. :	кућа, la maison	куће les maisons
Gén. :	куће, de la »	кућа des »
Dat. :	кући, à la »	кућама aux »
Acc. :	кућу, la » (compl. dir.)	куће les »
Voc. :	кућо! maison!	куће! maisons!
Instr. :	кућом, par la maison	comme le datif
Prép. :	comme le datif	comme le datif

Remarque. — Les subst. fém. en ица forment le vocatif en *e* au lieu de *o*. Ex. : Госпођице! Mademoiselle!

Forme possessive :

Pour les noms féminins, la désinence possessive

ии s'emploie comme ов pour les noms masculins.

Ex. : сестрина деца, les enfants de la sœur.

Déclinaison des substantifs féminins terminés par une consonne :

	Sing.	Plur.
Nom :	Радост, la joie	Радости, les joies
Gén. :	Радости	Радости
Dat. :	Радости	Радостима
Acc. :	Радост	Радости
Voc. :	Радости!	Радости!
Instr. :	Радости	Радостима
Prép. :	Радости	Радостима

A cette catégorie se rattachent :

1° Tous les mots en ост, indiquant des propriétés :

благост, la douceur.
верност, la fidélité.
слабост, la faiblesse.
народност, la nationalité.
пристојност, la décence.
учтивост, la politesse.
крепост, la force.
невиност, l'innocence.
вредност, la valeur.
жалост, la douleur.
радост, la joie.
старост, la vieillesse.
младост, la jeunesse.
храброст, le courage.
гордост, la fierté.
леност, la paresse.
радиност, l'activité.
понизност, l'humilité.
милост, la grâce.
глупост, la bêtise.
смелост, la vaillance.
јакост, la force.
сталност, la constance.
etc.

2° les mots suivants, terminés par diverses consonnes :

ствар, la chose.
зоб, l'avoine.
љубав, l'amour.
глад, la faim.
ћуд, le naturel, et le caprice.
лаж, le mensonge.
младеж, la jeunesse (les jeunes).
раж, le seigle.
зелен, les légumes.
кап, la goutte.
звер, la bête sauvage.
јесен, l'automne.
кокош, la poule.
ваш, le pou.
ноћ, la nuit.
моћ, la puissance, le pouvoir.
пећ, le poële.
заповест, l'ordre.
болест, la maladie.
маст, la graisse.
свест, la conscience.
обест, l'outrecuidance.
част, l'honneur.
несвест, l'évanouissement.
сласт, la jouissance.
смрт, la mort.
четврт, le quart.
корист, l'utilité.
власт, la puissance.
пропаст, la perte, la destruction.
реч, la parole.
жеђ, la soif.
etc.

Il faut y ajouter les mots кћи, la fille, transformation de кћер et qui se décline comme ce dernier mot (gén. кћери, etc.), et мати, mère, qui se décline comme le ferait матер (gén. матере etc.) mais toutefois avec le vocatif singulier мати !

EXERCICES

Anticipation sur l'étude du verbe : En règle générale, l'infinitif d'un verbe se terminant en ти, la 1re personne du singulier de l'indicatif remplace cette terminaison par м, la 2e personne par ш, la 3e supprime toute terminaison et reste semblable au radical, la 1e pers. du pluriel se termine en мо, la 2e en те, la 3e en е, у ou ју.

Exemple : радити. travailler

радим, je travaille	радимо, nous travaillons.
радиш, tu travailles	радите, vous travaillez.
ради, il travaille	раде, ils travaillent.

L'impératif se forme par la terminaison ј (singulier) ou јте (pluriel).

Ex. : дај! donne! — дајте! donnez!

Les verbes dont le radical est en и n'ajoutent pas le ј.

Ex. : живи! vis! живите! vivez!

Forme interrogative : On donne à un verbe la forme interrogative en le faisant suivre du mot ли.

Ex. : Ружа је лепа, la rose est belle. Је ли ружа лепа? — La rose est-elle belle?

Le mot ли disparait comme inutile, lorsqu'un autre mot marque l'interrogation.

Ex. : шта је ружа? — Qu'est la rose?

EXERCICES SUR LE SUBSTANTIF

Vocabulaire.

Један	un	осам	huit	петак	vendredi.
два	deux	девет	neuf	субота	samedi.
три	trois	десет	dix	недеља	dimanche.
четири	quatre	понедеоник	lundi	празник	jour de fête.
пет	cinq	уторник	mardi		
шест	six	среда	mercredi		
седам	sept	четвртак	jeudi		

дед, le grand-père.
отац, le père.
мајка, la mère.
син, le fils.
брат, le frère.
сестра, la sœur.
унук, le petit-fils.
дете, l'enfant.
јунак, le héros.
перо, la plume.
животиња, animal.
стар, vieux.
здрав, sain.
добар, bon.
слаб, faible.
млад, jeune.
бистар, limpide, clair.
дубок, profond.
врло, très.
ко, qui?
друштво, la société, compagnie.
домовина, la patrie.
кућа, la maison.
пас, le chien.
ваздух, l'air.
вода, l'eau.
море, la mer.
сунце, le soleil.
небо, le ciel.
ведар, serein.
драг, cher.
сјајан, brillant.
чист, pur.
леп, beau.
мали, petit.
велик, grand.
висок, haut.
јак, fort.
је, est ; није, n'est pas.
што, quoi.

Version serbe.

Дед је стар. — Отац је здрав. — Мајка је добра. — Дете је слабо. — Брат је млад. — Син је леп. — Сестра је млада. — Вода је бистра. — Море је дубоко. — Небо је ведро. — Домовина је драга. — Сунце је сјајно. — Ваздух је чист.

Version croate.

Brat je lep. Dete je malo. Majka je slaba. Drustvo nije veliko. Kuća nije visoka. Sin nije jak. Sestra nije mlada. Pero nije dobro. Ribar nije bogat. Je li ribar zdrav? Je li vazduh cist? Sto je pas? Pas je životinja. Je li unuk mali?

Vocabulaire.

учитељ, le maître d'école, le précepteur.
ученик, l'élève.
господар, le maître.
слуга, le serviteur.
строг, sévère.

Марко, Marc.
народ, le peuple.
коњ, le cheval.
време, le temps.
село, le village.
жена, la femme.
барут, la poudre à canon.
војник, le soldat.
царевина, l'empire.
Србија, la Serbie.
Русија, la Russie.
Аустрија, l'Autriche.
Немачка, l'Allemagne.
Француска, la France.
савезница, l'alliée.
рат, la guerre.
Далмација, la Dalmatie.
земља, le pays.
град, la ville.
благ, doux.
послушан, obéissant.
веран, fidèle.
мален, petit.
храбар, courageux.
славан, célèbre.
поштен, honnête.
брз, rapide.
одличан, excellent.
дуг, long.
тежак, difficile.
приморски, maritime.
Загреб, Zagreb (Agram).
Београд, Belgrade.
познат, connu.
мој, mon.
наш, notre.
али, mais.
а, et (mais).
и, et.
данас, aujourd'hui.

Version.

Нас је верна савезница. — Наш народ је мален, али храбар. — Марко Краљевић је славан и тежак. — Рибар није богат, али је поштен. — Коњ је брз. — Данас је лепо време. — Мој брат је висок. — Село није велико. — Моја мајка је лепа жена. — Барут је добар, а војник је одличан. — Србија је наша помоћница. — Учитељ је добар, а ученик је вредан. — Господар није строг, а слуга је веран. — Мајка је блага, али дете није послушно.

Thème.

Le soleil est beau. — La France est grande. — La mer est-elle profonde? — L'air est très pur. — Le pêcheur est fort. — Le chien est vieux. — Qui est Marko Kralievitch? — Marko Kralievitch est un grand héros. — Mon père n'est pas vieux. — La guerre est longue et difficile. — La France est-

elle riche? — Oui, la France est riche. — L'Autriche est un empire. — Zagreb est une ville. — Fait-il beau temps aujourd'hui? — La Dalmatie est un pays maritime.

Vocabulaire.

овај, ова, ово, ce, cette.
Ђенерал, le général.
твој, а, е, ton.
ваш, а, е, votre.
да, oui.
стриц, oncle (frère du père).
где, où.
писар, secrétaire, copiste.
код (entraînant le génitif), chez, près de.
трговац, le commerçant.
два, deux; три, trois; четири, quatre — entraînent seuls le génitif singulier; les nombres suivants entraînent le génitif pluriel (1).
има, (il, elle) a, il y a.
имати, avoir.
удовица, la veuve.
много, beaucoup.
прозор, fenêtre.
златар, l'orfèvre.
друг, compagnon.
краљ, le roi.
двор, la cour, le palais.
врата, (pl.), la porte.
дан, le jour.
од, (gén.), de.
до, (gén.), à.
Ниш, Nich.
Трст, Trieste.
Париз, Paris.
Солун, Salonique.
више, plusieurs.
час, l'heure.
кћи, la fille.
Марков, de Marko (forme possessive pouvant remplacer le génitif : Маркова кћи = кћи Марка).
девојка, jeune fille.
радник, l'ouvrier.
двориште, la cour (de la maison).
позориште, le théâtre.
бирташ, aubergiste.
радити, travailler.
сељак, le paysan.
грађанин, citadin, citoyen.
риба, le poisson.
птица, l'oiseau.
благајник, le trésorier.
књига, le livre.
занимљив, intéressant.
живот, la vie.
у, en, dans (prép. — pour le repos ; accus. — pour le mouvement).

(1) A vrai dire, le génitif singulier, en ce cas, n'est qu'une forme de duel.

Version.

Је ли овај ђенерал брат твога оца? — Да, он је мој стриц. — Што је овај човек? — Он је учитељ. Где је овај отац писар? Он је писар код суда. — Мој дед је отац мога оца. — Писар има четири пера. — Кућа има много прозора. — Ваша сестра је лепа жена. — Је ли само чаша у новина? — Мој брат је у Београду. — Мој стриц није сад у Загребу. — Рибар има три брата. — Зидар нема ни друга. — Краљев двор има много одаја. — Колико дана треба од Ниша до Трста? — Од Пирота до Сплита треба више дана. — Колико часова треба од Београда до Ниша? — Маркова кућа је последња кућа. — Марко је ишао с поморцима, а Петар као бирташ. — Стриц ради код трговца. — Сељак живи на селу, а грађанин у граду. — Риба живи у мору, а птица у ваздуху. — Што ради ваш писар? — Где живи пријатељ? — [illegible] је живинара.

Thème.

Les Slovènes et les Serbes sont les frères des Croates (datif). — Les Anglais sont en guerre avec les Autrichiens et les Bulgares. — La patrouille des soldats passe avec un bruit d'armes. — L'air de la montagne est frais. — Les Français sont les ennemis des tyrans (datif). — Lisez cet écrit serbe. — Le ministre voyage par le chemin de fer. — Pierre est marin et vit sur la mer. — L'ouvrier est maintenant dans la cour. — Ton petit-fils est le fils de ton fils.

Vocabulaire.

махати, agiter.
шешир, le chapeau.
пут, la route.
пролазити, passer.
кола (pl.), la voiture.
европски, européen.
бити, combattre.
огањ, le feu.
мач, l'épée.
разговарати се, causer.
министар, le ministre.
рањеник, le blessé.
здравље, la santé.
копно, la terre ferme.
железница, le chemin de fer.
пароброд, le bateau à vapeur

мио, cher, gentil.
рат, la guerre
водити, conduire.
оружје, les armes.
новац, l'argent.
човек (pl. људи), l'homme.
ум, raison.
патрола, la patrouille.
писац, l'écrivain, l'auteur.
борити се, combattre.
морнар, matelot, marin.
помоћи, secourir.
гинути, mourir.
бојиште, champ de bataille.
знати, savoir.
бој, la bataille.
пријатељ, ami.
звек, bruit, tiutement.
дух, l'esprit.
говорити, parler.
језик, la langue.
уста (pl.), la bouche.
Петар, Pierre.
шетати се, se promener.
брдо, la montagne.
свеж, frais.
читати, lire.
спис, écrit.
чланак, l'article.
борба, la bataille.
су, јесу, ils (elles) sont.
Рус, le Russe.
Француз, le Français.
Енглез, l'Anglais.
српски, serbe.
Аустријанац, l'Autrichien.
туђинац, l'étranger.
страшан, effrayant.
непријатељ, l'ennemi.
крвав, sanglant.
насиље, la violence.
тиран, le tyran.
вечан, éternel.
Флобер, Flanbert.
роман, roman.
Бугарин, le Bulgare.
Србин, le Serbe.
Хрват, le Croate.
Словенац, le Slovène.
један, un, un seul, un même
Талијан, l'Italien.
официр, l'officier.

Version.

Аустрија и Немачка су у рату с Русима, Французима и Енглезима. — Српски народ је данас у рату с Аустријанцима и Бугарима. — Срби, Хрвати и Словенци јесу један народ. — Наш министар рата је на бојишту са војницима. — Руси, Французи, Енглези и Талијани јесу савезници. — Официри воде војнике у бој. — Петар Карађорђевић је краљ Србâ. — У градовима није ваздух чист. — На брдима је вода свежа. — Хрвати и Словенци су браћа Србима. — Дајте ми моје чланке. — Борба народа с туђинцима је

страшна. — Овај рат с непријатељима је дуг и крвав. — Насиље тиранâ није вечно. — Петров син чита Флоберов роман.

Рат се води оружјем и новцем. — Људи живе умом и духом. — Говоримо језиком и устима. — Петар се шета са братом и сином. — Мој пријатељ маше шеширом. — Путом пролазе кола. — Ти говориш с детом. — Европски рат се бије огњем и мачем. — Генерал разговара с министром. — Боже мој, тај рањеник страда! — По копну се путује железницом, а по мору паробродом. — Мили брате, дај ми новаца. — Збогом, пријатељу! — Улицом пролази патрола. — Боже помози! — Војници гину на бојишту. — Што знате о рату и о бојевима?

Thème.

Le matelot agite le drapeau. — Tu causes avec le ministre. — Le serviteur travaille chez le maître. — Le soldat porte la lettre pour monsieur le Président. — Les étrangers brûlent le village. — La maison du commerçant a beaucoup de fenêtres. — Le pêcheur est-il ton frère? — De Belgrade à Paris, il faut deux jours. — Le roi est au théâtre avec le général. — L'orfèvre est chez son frère à Zagreb. — La vie de l'ouvrier est elle intéressante? — Où travaille le secrétaire du trésorier? — La fille est chez l'oncle du soldat. — L'écrivain combat avec la plume.

Vocabulaire.

Марија, Marie.
даница, l'étoile du matin.
звезда, l'étoile.
болница, l'hôpital.
простран, vaste.
зграда, édifice.
војвода (masc.), le chef de l'armée.
војска, l'armée.
увек, toujours.
родитељи, les parents.
после (gén.), après.
кафана, le café (lieu public).
ићи, aller.
умирати, mourir.
беда, la misère.
врт, le jardin.
овде, ici.
Босна, La Bosnie.
Херцеговина, l'Herzégovine.

Задар, Zara.
школа, l'école.
заслуга, le mérite.
престоница, le capitale.
султан, le sultan.
чути, entendre.
говорник, l'orateur.
Јован, Jean.
песма, le chanson.
прича, conte
задовољан, content.
слуга (m.), le serviteur.
додати, tendre, passer...
столица, la chaise.
госпођа, madame.
госпођица, mademoiselle.
новине, le journal.
битка, la bataille.
пријатељица, l'amie.
црква, l'église.

Version.

Моја мајка је добра. — Ваша сестра је лепа и млада. — Марија је поштена девојка. — Даница је звезда. — Болница је простране. — Твоја кућа није висока зграда. — Војвода је увек код војске. — Писар је увек код куће. — Моји родитељи иду увек после ручка и после вечере у гостима. — Мој брат седи у башти. — Петар је увек са девојкама. — Овде има много војника из Босне и Херцеговине. — Задар је град у Далмацији. — Ученици су у школи са господином учитељем. — То је заслуга ваше госпође. — То је дело моје маме.

Јесу ли деца у школи? — Париз је престоница Француске. — Господе и госпођо, чујте говорника! — Ја имам две куће, а Јован има пет кућа. — Господин говори са госпођом. — Добар дан, госпођо!

Thème.

Jean est toujours à l'hôpital. — Dans l'armée, il y a beaucoup de soldats de Dalmatie. — Écoutez la chanson, camarades! — Je suis ici au café, avec le journal. — Tsetinie est la capitale de la Tsrna Gora. — A la guerre beaucoup de gens périssent de misère. — Le seigneur est content du serviteur. — Combien de femmes a le sultan? — Marko Kralievitch est illustre dans les chansons et les contes.

Vocabulaire.

тело, le corps.
без, sans (gén.).
јак, fort.
гледати, regarder.
хлеб, le pain.
нема, il n'y a pas.
ружа, la rose.
трн, l'épine.

Version.

Народ без народности јест тело без крви. — Младост лудост, старост слабост. — Радост, верност, љубазност, радиност јесу врлине. — Човек је јак у младости. — Младост гледа у будућност, а старост у прошлост. — Старост је слаб учитељ. — Мати има две кћери. — Дај хлеба и соли гостима. — Пријатност духа је велика ствар. — Нема радости без жалости, ни руже без трна.

Conversation.

Добро јутро, пријатељу!	Bonjour (le matin), mon ami!
Добро вече, мој брате!	Bonsoir, mon frère.
Здраво!	Salut!
Како сте? како си?	Comment allez-vous?
Хвала, добро, а ви?	Merci, bien, et vous?
Хвала Богу.	Dieu merci.
Збогом, другови!	Adieu (au revoir), camarades!
Срећан пут, господине докторе!	Bon voyage, monsieur le docteur!
Куда путујете?	Où voyagez-vous?
У Солун, у Београд.	A Salonique, à Belgrade.
Где живи ваш брат?	Où vit votre frère?
Он живи сада у Трсту.	Il vit à Trieste maintenant.
Знате ли наш језик?	Savez-vous notre langue?
Је ли српски војник храбар?	Le soldat serbe est-il brave?
Јесу ли Французи наши савезници?	Les Français sont-ils nos alliés?
Све је здраво код мога оца.	Tout (le monde) va bien chez mon père.
Знам мало српски.	Je connais un peu le serbe.

Колико путујемо морем?	Combien de temps voyageons-nous par mer?
Ја се возим жељезницом.	Je pars par le chemin de fer.
Колико?	Combien? (le prix)
Два динара. Пет динара.	Deux dinars. Cinq dinars.
Наш воз полази у седам часова, рано јутром.	Notre train part à 7 h., tôt le matin.
Тачно у осам часова.	A huit heures précises.
Треба устати рано.	Il faut se lever tôt.
Читате ли данас списе цара Наполеона?	Lisez-vous aujourd'hui les écrits de l'empereur Napoléon?
Не, ја читам Флоберов роман.	Non, je lis un roman de Flaubert.
Како је море мирно!	Comme la mer est calme!
До виђења, госпођице!	Au revoir, Mademoiselle.

L'ADJECTIF (Придев)

L'adjectif est de deux sortes :

1° *qualificatif* : драг, cher, храбар, courageux.

2° *déterminatif* : s'obtient en ajoutant le suffixe ов ou ев aux substantifs masculins, et le suffixe ин aux substantifs féminins. Ex. : петров, de Pierre, Јовановићев, de Yovanovitch, бабин, de la grand'mère, etc.

Lorsqu'il se rapporte à une catégorie, le déterminatif se forme en ски.

Exemple : балкански, balkanique.

3° *possessif* : мој, mon, твој, ton, etc. (1)

(1) En serbe, мој, твој, etc. sont considérés comme pronoms. Nous les avons, comme en français, rattachés à l'adjectif.

L'adjectif s'accorde en cas, en genre et en nombre avec le substantif auquel il se rapporte ; les terminaisons au nominatif sont comme pour les substantifs : au masculin une consonne, au féminin а, au neutre о ou е. (Se terminent en е les adjectifs neutres dérivés des radicaux en ј, љ, њ, ћ, ч et ш, les autres se terminent en о.)

Ex. : стар, стара, старо, vieux, vieille, врућ, врућа, вруће, chaud, chaude, etc.

Cette même règle est générale pour les possessifs :

Ex. : твој, твоја, твоје, (ton, ta) његов, његова, његово (son, sa) etc.

La déclinaison de l'adjectif comporte deux formes, l'une indéfinie, l'autre définie. La première ne spécifie pas de quel objet en particulier il s'agit :

храбар човек, un homme courageux (en général).

L'autre se rapporte à un exemple déterminé :

храбри човек, l'homme courageux (dont il est question).

Cette double forme supplée, comme on le voit, à l'article qui n'existe pas en serbe.

TABLEAU DES DÉCLINAISONS DE L'ADJECTIF

	Forme indéfinie			Forme définie	
	Singulier	*Pluriel*		*Singulier*	*Pluriel*
Nom.	слободан, *libre*	слободни	Masculin	слободнѝ	слободни̂
Gén.	— на	— них		— нога	comme la forme indéfinie
Dat.	— ну	— ним		— ному	
Acc.	nom. ou gén.	— не		nom. ou gén.	
Voc.	nom.	nom.		nom.	
Instr.	слободним	слободним		слободним	
Prép.	(о) — ну	— ним		— ном	

			FÉMININ		
Nom.	слобо̆дна	слобо̆дне		слобо̆днâ	слобо̆днê
Gén.	— не	— них			
Dat.	— ној	— ним		comme la	comme la
Acc.	— ну	— не		forme	forme
Voc.	nom.	nom.		indéfinie	indéfinie
Instr.	слобо̆дном	слобо̆дним			
Prép.	— ној	— ним			

			NEUTRE		
Nom.	слобо̆дно	слобо̆дна		слобо̆днô	слобо̆днâ
Gén.	— на	— них		— нога	
Dat.	— ну	— ним		— ному	comme la
Acc.	— но	— не		nom.	forme
Voc.	nom.	nom.		nom.	indéfinie
Instr.	слобо̆дним	слобо̆дним		слобо̆дним	
Prép.	— ну	— ним		— ном	

Toute la différence entre les deux formes tient donc dans le nominatif masculin, dans le génitif et datif masculin et neutre, et ensuite dans diverses modifications d'accent et de longueur qui sont plutôt question de prononciation que d'écriture.

COMPARATIF ET SUPERLATIF.

Comparatif.

Le comparatif, qui indique que le sujet possède une qualité à un degré plus élevé qu'un autre sujet, se forme par l'addition du suffixe ји ou ији (ји pour les monosyllabiques, иji pour les polysyllabiques, en général).

Devant le j, la consonne finale des adjectifs s'infléchit de la façon suivante :

л suivi de j, devient			љ	к suivi de j, devient			ч
н	—	—	њ	г	—	—	ж
д	—	—	ђ	з	—	—	ж
т	—	—	ћ	с	—	—	ш
				х	—	—	ш

Exemples :

чист, pur	чишћи, plus pur	тврд, dur	тврђи, plus dur.
млад, jeune	млађи, plus jeune	драг, cher	дражи, plus cher.
јак, fort	јачи, plus fort	брз, rapide	бржи plus rapide.

Remarques. 1° — Les adjectifs en б, п, в, introduisent par euphonie un л avant l'j. глуп, bête, глупљи, plus bête.

2° — Les adjectifs de deux syllabes en ок, ак, ек, perdent cette dernière syllabe au comparatif, et se comportent avec le suffixe ји, comme les adjectifs ci-dessus.

Ex. : кратак, court — краћи, plus court.
далек, lointain — даљи, plus lointain.
низак, bas — нижи, plus bas, inférieur.
дубок, profond — дубљи, plus profond.

Les autres adjectifs polysyllabiques forment le comparatif en ији :

3° — Trois adjectifs forment le comparatif en ши. Ce sont :

лак, léger, facile	лакши, plus facile.
мек, mou	мекши, plus mou.
леп, beau	лепши, plus beau.

4° — Comparatifs irréguliers :

добар,	bon	бољи, meilleur.
зао (зла, зло),	méchant mauvais	гори, pire.
велики,	grand	већи, plus grand.
мали,	petit	мањи, plus petit.

Superlatif.

Le superlatif, qui indique que le sujet possède la qualité en question au plus haut degré, s'obtient en ajoutant le préfixe нај au comparatif.

Ex. : млад, jeune млађи, plus jeune, најмлађи, le plus jeune.
лак, léger, facile лакши, plus facile, најлакши, le plus facile.

Déclinaison de l'adjectif possessif (1).

1	мој	mon	моји	mes
2	мојега ou мога	de mon	мојих	de mes
3	мојему ou моме	à mon	мојима ou мојим	à mes
4	nom ou gén.	mon	моје	mes
6	(са) мојим	avec mon	(са) мојим	avec mes
7	(о) мојем ou мом	de mon	(о) мојим	de mes

(1) Appelé parfois, à tort, pronom possessif.

C'est la déclinaison régulière de l'adjectif. Il en va de même pour моја, ma, et моје, mon (neutre). — Au lieu de мојега, on peut employer мојег ou seulement мог. Au lieu de мојему, мојем ou мом.

De même se déclinent твој, а, е, ton, ta :

његов, son

њезин ou њен, son (quand le possesseur est féminin)

свој (1), mon propre, ton propre, son propre.

наш notre

ваш votre

њихов leur

On décline de même сам, а, о (même, soi-même) који, qui, чији, à qui, неки, un certain, исти, le même, celui-ci, оваки ou овакви, un tel, таки, un tel, онаки ou онакви, un tel (que celui-là) каки, ou какви, de quelle sorte? (que celui-ci), сваки, chaque, оволики, ou толики, ou онолики, grand comme ... колики, comment grand? — ко, qui, etc.

---

(1) Noter ici une nuance : свој s'emploie lorsque le possessif s'applique au dernier sujet mentionné

он је узео свој шешир, il a pris son (propre) chapeau

он је узео његов шешир il a pris son chapeau (d'un autre, dont il vient de parler)

узео сам свој шешир, j'ai pris mon chapeau.

EXERCICES SUR L'ADJECTIF

Vocabulaire.

онај, она, оно, celui-là, celle-là.
јабука, la pomme.
црвен, а, о, rouge.
красан, charmant.
врло, très.
уман, intelligent, doué.
писац, l'écrivain.
кишовит, pluvieux.
хладан, froid.
угодан, agréable.
баба, grand'mère, vieille femme.
слеп, aveugle.
богат, riche.
слободан, libre; слободна мисао, la Libre Pensée.
зид, le mur.
нов, neuf, nouveau.
рука, la main.
златан, d'or.
скуп, cher (du prix).
драгоцен, précieux.
благо, le trésor.
сребро, l'argent.
злато, l'or.
срце, le cœur.
срећан, heureux.
срећан пут, bon voyage.
пријатан, agréable.
ручак, le déjeuner.
забава, le divertissement.
желети, désirer.
више, plus, plusieurs.
боље, mieux.
видети, voir.
мудар, sage.
један, једна, једно, un, une.
око, l'œil.
доста, assez; suffisant.
чист, pur.
дуг, long.

Version.

Је ли овај дан леп? — Је ли моја сестра добра? — Овај лепи дан. — Јабука је црвена; где је она црвенâ јабука? Чије је оно краснô дете? — Дете мога пријатеља је красно. — Мој стриц је врло уман човек. — Мој отац се не шета по овоме кишовитом времену. — Моја је соба хладна. — У хладној соби није угодно. Петрова баба је слепа. Народнâ воља је света. — Овај град је богат.

Мисао је слободна. — Знате ли, што је Слободнâ Мисао? — Зид је висок; чија је она високâ кућа? — Ова књига ј

пока. — Брат чита нови̂ роман Анатола Франса. — У руци добра писца перо је злато. — Новине нису скупе. — Време је драгоцено.

Ко је бољи, отац или син? — Мој брат је млад, али ви сте млађи. — Није благо ни сребро ни злато, већ је благо што је срцу драго. — Срећан пут, господине! — Пријатан ручак! — Више очију боље виде. — Мудрој глави једно око доста. — Који је пут дужи?

Thème.

Ma bonne mère et ma chère sœur. — Le temps est pluvieux. — Que fait cette vieille femme aveugle? — Mon plus jeune frère travaille beaucoup. — Ivan est le plus jeune de tous à la maison. — Qui est le plus âgé, Yovan ou Militza? — Je vous souhaite bon divertissement! — A tête sage, un œil est suffisant. — Au (y) village l'air est plus pur qu'à la ville. — La grand' mère de Milan est heureuse. — Donne-moi un livre d'un intelligent écrivain. — Voici le livre de l'intelligent écrivain X.

Anticipation sur le Verbe.

Ја сам.	je suis	Ја ћу.	je serai
Ти си.	tu es	Ти ћеш.	tu seras
Он, она, оно, је,	il, elle est	Он, она, оно, ће,	il, elle sera
Ми смо.	nous sommes	Ми ћемо.	nous serons
Ви сте.	vous êtes	Ви ћете.	vous serez
Они, оне, она су.	ils, elles sont	Они, оне, она, ће,	ils, elles seront.

Conversation.

Кажите ми, молим вас, где је ваш брат?	Dites-moi, je vous prie, où est votre frère?
Он ради на другоме спрату.	Il travaille au deuxième étage.
Дајте ми мало шећера.	Donnez-moi un peu de sucre.
Изволите.	S'il vous plaît.
Имате ли нови пасош, госпођице?	Avez-vous le nouveau passeport, Mademoiselle?

Зар стари није добар?	Le vieillard n'est-il pas bon?
Је ли скуп пут до Солуна?	Le voyage à Salonique est-il cher?
Моја драга сестро, ја излазим.	Ma chère sœur, je sors.
Шта кошта ваше одело? колико стаје?	Combien coûte votre costume?
Сто франака.	Cent francs.
Ко је бољи од Петра? Ко је гори од Павла?	Qui est meilleur que Pierre? Qui est pire que Paul?
Бог је чисти дух.	Dieu est un pur esprit.

LE PRONOM Заменица

On distingue :

Le pronom personnel : ја, je, ти, tu, etc.
— démonstratif : овај, celui-ci, онај, celui-là.
— relatif : који, qui, lequel
— interrogatif : који? ко? — qui, шта? que, quoi? чији, de qui, à qui?
— défini : сваки, chaque
— : се, se, soi
— indéfini : неко, quelqu'un, нешто, quelque chose.

Règle : La déclinaison des pronoms est identique à celle de l'adjectif défini.

Il n'y a d'exception que pour le pronom personnel.

Déclinaison du pronom personnel

	Sing.		Plur.	
1	ја	je	ми	nous
2	мене abrégé ме	de moi	нас	de nous
3	мени — ми	à moi	нама	à nous
4	мене — ме	me, moi	нас	nous
6	(са) мном	avec (par) moi	(с) нама	avec (par) nous
7	(о) мени	(au sujet) de moi	(о) нама	(au sujet) de nous

(Comme pour l'adjectif, le vocatif est *toujours* semblable au nominatif).

Pronom personnel.

	Sing.		Plur.	
1	ти	tu	ви	vous
2	тебе abrégé те	de toi	вас	de vous
3	теби — ти	à toi	вама	à vous
4	тебе — те	te, toi	вас	vous
6	(с) тобом	avec (par) toi	(с) вама	avec (par) vous
7	(о) теби	(au sujet) de toi	(о) вама	(au sujet) de vous

1	он, оно	il (masc. et neutre)	1	(са) они, оне, она ils, elles
2	њега abrégé га		2	њих
3	њему — му		3	њима
4	њега — га		4	њих

6 (са) њим			6 (са) њима
7 (о) њему			7 (о) њима
1 она		elle	
2 ње	abrégé је		
3 њој	—	јој	
4 њу	—	ју	
6 (са) њом			
7 (о) њој			

On emploie la forme longue :

1° pour attirer l'attention sur l'adjectif : то је за мене, c'est pour moi

2° au début des phrases (même règle que pour le verbe)

3° avec les prépositions : код тебе, chez toi, к њему, à lui.

Dans les autres cas on emploie la forme abrégée.

Déclinaison de *што*, *шта* et de *ко*.

1	што (шта)	quoi	ко	qui
2	чега	de quoi, dont	кога	de qui
3	чему	à quoi	коме (кому)	à qui
4	што (шта)	quoi, que	кога	qui
6	чим (чиме)	avec quoi	(са) ким (киме)	avec qui, par qui
7	(о чем)	de quoi, sur quoi	(о) ком	de qui, sur qui

De même нешто, quelque chose, ништа, rien, свашта, којешта, toutes sortes de choses.

Déclinaison de се (себе), se, soi

Nom.	—
Gén.	себе
Dat.	себи
Acc.	себе (се)
Instr. (са)	собом
Prép. (о)	себи

EXERCICES SUR LE PRONOM

Vocabulaire.

слушати, écouter (imparf.).
глув, sourd.
казати, dire (pf.).
баш, précisément.
баш теби, c'est à toi que...
веровати, croire (impf.).
стало ми је до..., je tiens à...
није ми до... je ne tiens pas à...
држати, tenir (impf.).
свашта, toutes sortes de choses.
платити, payer (pf.).
сећати се (avec gén.), se souvenir de (impf.).
заборавити, oublier (pf.).
ценити, estimer (impf.).
поштовати, respecter (impf.).
љубити, aimer (impf.).
Јао, hélas! malheur!
свеједно, bien égal.
предати, transmettre.
писмо, la lettre.
музеј, le musée.
зима, l'hiver.
ићи, (rad. ид), aller.
хвалити, louer (impf.).
кварити, gâter (impf.).
звоник, le clocher.
ремек-дело, chef-d'œuvre.
архитектура, l'architecture.
посланик, ambassadeur, ministre.
Петроград, Pétrograde.
срећа, le bonheur.
заслуга, le mérite.
благ, doux.
природа, la nature.
свет, le monde.
дружити се с ким, être en compagnie avec quelqu'un, fréquenter quelqu'un (impf.).
ћуд, tempérament.
разговарати, causer (impf.).
вереница, la fiancée.
син, le fils.

учтив, poli.
помоћи, aider.
дух, l'esprit.
прави, véritable.
реткост (f.), la rareté.
тешко, difficilement, mal.
чекати, attendre.

Version.

Нисам видео тебе, али сам видео твојега брата. — Нисам је ни видео. — Ја јој говорим, али је она глува. — Шта си јој казао? — Ја говорим баш теби. — Веруј, када ја такоме говорим. — Дела ти стало до ње? — Мени није нимало до жена. — Говорили су ми свашта о теби. — А шта ти мислиш о мени? — Ко те не зна, скупо би те платио! — Тебе свак добро зна — Сећај ме се, и не заборави ме! — Јао вама! — Њој је се јело, али њему није. — Јесте ли били са мном у музеју? — Њима је где баш најбоље. — Ко се хвали, сам се квари.

Овај звоник је рађен по плану нашега архитекте. — Чија је ова кућа? — Је ли она красна госпођица ваша сестра? — Сећате ли се моје старе мајке? — Је ли ваш посланик још у Петрограду? — Њихова срећа је резултат њихове заслуге. — Његов је ум дубок и простран. — Њена је природа добра и блага. — Ето, такав је данас свет! — С киме сте се руковали? — Колико људи, толико ћуди. — Јесте ли разговарали са својом вереницом? — Његови су синови учтиви. — Ко вам је дражи, ваша кћи или његова? — Нека ти неко помогне! — Такав дух је права реткост у овој земљи. — Што ко чини, сам себи чини. — Нисам никада видео такве лепоте. — Тешко мени без тебе.

Thème.

Pierre, m'écoutes-tu? — Je t'écoute, mais je ne te comprends pas. — Parlez-vous à lui ou à moi? — Qui (gén.) aimez-vous le plus, votre (свој) père ou votre mère? — J'ai été chez toi à Belgrade l'hiver passé. — Je vous estime et vous respecte. — Le livre est chez moi. Il est sur ma (la) table. — Il m'a transmis la lettre. — Notre ville est petite, mais belle. — Je l'aime, mais elle ne m'aime pas. — Vous lui dites que je l'attends. — Nous leur donnons de l'argent.

Conversation.

Како сте?	Comment-allez-vous?
Како је ваше здравље?	Comment est votre santé?
Хвала Богу, врло добро; како сте ви?	Dieu merci, très bien; et vous même?
Нешто сам слаб.	Je suis un peu faible.
Ви изгледате болесни.	Vous avez l'air malade.
Треба ли послати по лекара?	Faut-il envoyer chez le médecin?
Није нужно.	Ce n'est pas nécessaire.
Јесте ли добро спавали?	Avez-vous bien dormi?
Је ли добро то пиво?	Cette bière est-elle bonne?

LE NOMBRE (Број).

Nombres cardinaux.

1. један, једна, једно	16. шеснаест
2. два, две	17. седамнаест
3. три	18. осамнаест
4. четири	19. деветнаест
5. пет	20. двадесет
6. шест	21. двадесет и један, etc.
7. седам	30. тридесет
8. осам	40. четрдесет
9. девет	50. педесет
10. десет	60. шездесет
11. једанаест	70. седамдесет
12. дванаест	80. осамдесет
13. тринаест	90. деведесет
14. четрнаест	100. сто (стотина)
15. петнаест	

101. сто један (сто и један), etc.
110. сто десет (сто и десет), etc.
200. двеста (две стотине)
300. триста (три стотине)
400. четири стотине
500. пет стотина
600. шест стотина
700. седам стотина
800. осам стотина
900. девет стотина
1000. хиљада
2000. две хиљаде
5000. пет хиљада
10.000. десет хиљада
100.000. сто хиљада
1.000.000. милијун.

Nombres ordinaux.

први, а, о	premier, ère
други	deuxième
трећи	3^{e}
четврти	4^{e}
пети	5^{e}
шести	6^{e}
седми	7^{e}
осми	8^{e}
девети	9^{e}
десети	10^{e}
једанаести	11^{e}
дванаести	12e, etc.
двадесети	20^{e}
двадесет први	21^{e}
двадесет други	22^{e}
двадесет трећи	23e, etc.
тридесети	30^{e}
четрдесети	40e, etc.
стоти	100^{e}
сто први	101^{e}
сто десети	110^{e}
двестоти	200^{e}
тристоти	300e, etc.
хиљадити	1000^{e}
две хиљадити	2000^{e}
пет хиљадити	5000^{e}
десет хиљадити	10.000^{e}
сто хиљадити	100.000^{e}
милијунски	millionième.

Један, ainsi que les nombres ordinaux, se décline

comme un adjectif défini : једнога, једному, etc. први, првога, првом, etc. трећи, трећега, трећем, etc.

Déclinaison de два et три

Nom.	два	две (fém.)	три
Gén.	двају	двеју	трију
Dat.	двема	двема	трима
Acc.	два	две	три
Instr.	двема	двема	трима
Prép.	двема	двема	трима

On a vu que два, три, четири régissent le génitif singulier, et que les nombres suivants régissent le génitif pluriel. (Cette étrange règle se retrouve dans la langue russe) (1).

Déclinaison de сав, сва, све, tout, toute.

La déclinaison est régulière pour le féminin сва. Pour le masculin et le neutre :

	SING.		PLUR.	
Nom.	сав	све	сви	сва
Gén.	свега		свих ou свију	
Dat.	свему		свима ou свим	
Acc.	сав све. (свега pour les êtres animés)		све	сва
Instr.	свим		свима ou свим	
Prép.	о свем		свима ou свим.	

On indique une date par le génitif du nombre ordinal :

---

(1) Il s'agirait là des restes d'une forme disparue : le duel.

првога марта, le 1er mars.
прошлога месеца, le mois dernier.
прошле године, l'an dernier.
идућега месеца, le mois prochain.

хиљаду осам стотина осамдесет шесте године, en 1886. (le dernier nombre exprimé est seul décliné).

тридесете године после Христа, en l'an 30 ap. J.-C.

ове недеље, cette semaine.

La durée et le terme s'indiquent par *за* suivi du nombre cardinal :

за два месеца, dans deux mois.
за три године, dans trois ans.

Fractions.

Les fractions s'obtiennent en ajoutant ина au nombre ordinal :

трећина 1/3 деветина $\frac{1}{10}$

Par exception, *la moitié* se dit половина.

Multiples.

једанпут, une fois.
двапут, deux fois.
трипут, trois fois.
четири пута, quatre fois.
пет пута, 5 fois.
etc.

Les expressions : par deux, par quatre, et à deux à quatre s'expriment par по.

по пет динара. à 5 francs.

EXERCICE SUR LE NOMBRE.

Vocabulaire.

година, l'an.
месец, le mois.
недеља, la semaine; le dimanche.
час, l'heure.
сат, l'heure.
седмица, la semaine.
понедељник, le lundi.
уторник, le mardi.
среда, le mercredi.
четвртак, le jeudi.
петак, le vendredi.
субота, le samedi.
део, la part, patrie.
јануар, janvier.
живети, vivre (impf.).
столеће, siècle.
цар, le tsar, l'empereur.
владати (чим, instr.), régner (impf.).
ударац, le coup.
храст, le chêne.
падати, tomber (impf.).
трајати, durer (impf.).
стизати, parvenir, arriver (impf.).

Vežbe.

Дан има двадесет и четири часа. — Колико је часова? — Око седам сати. — Који је први дан седмице? Недеља. — Други је понедељник, трећи уторник, четврти среда, пети четвртак, шести петак, седми субота. — Месец је дванаести део године. — Ми живимо у двадесетоме столећу. — Данас је први мај. — Колико је сада година председника француске Републике? — Цар Никола II влада Русијом већ двадесет и једну годину. — Од првога ударца храст не пада. — Пролеће траје три месеца. — Ја имам двадесет и четири године. — За рата писмо из Париза стиже у Београд за два дана.

Thème.

L'année a 12 mois, le mois a 30 jours ou 4 semaines, et la semaine a 7 jours. Janvier est le premier mois de (у) l'année. — Le chêne ne tombe pas au premier coup. — J'ai 28 ans. — Le mercredi est le troisième jour de la semaine. — En 1912 fut la bataille de Kumanovo. — Le 429e jour de la guerre. — Kossovo eut lieu (fut) au XIVe siècle.

Conversation.

Када полази воз?	Quand part le train?
Незнам тачно; чини ми се за четврт сата.	Je ne sais pas au juste: dans un quart d'heure, il me semble.
Како је досадно чекати!	Il est si ennuyeux d'attendre!
Ја сам узео прву класу.	J'ai pris la première classe.
У чекаоници је доста хладно.	Il fait passablement froid dans la salle d'attente.
Молим једну карту треће класе за Ниш.	Un billet de troisième pour Nich, s. v. p.
Воз одлази.	Le train part.
Ово путовање је врло угодно.	Ce voyage est très agréable.
Хоћете ли ми кадгод писати?	Vous m'écrirez quelquefois?
Имате ли моју адресу?	Avez-vous mon adresse?
Збогом! срећан пут!	Adieu! Bon voyage.

LE VERBE (Глагол)

LE VERBE AUXILIAIRE

(помоћни глагол).

Il n'existe en serbe qu'un seul verbe auxiliaire : бити, être, qui remplace à la fois les deux auxiliaires français *être* et *avoir*.

ја сам дошао, je suis venu.
ја сам радио, j'ai travaillé.

Conjugaison de l'auxiliaire бити :

Présent (Садашње Време)

јесам ou сам, je suis.	јесмо ou смо, nous sommes.
јеси » си tu es.	јесте » сте, vous êtes.
јест » је, il, elle est.	јесу » су, ils, elles sont

Remarque. On se sert rarement des pronoms personnels, ja, ти, он, etc. On ne les emploie, d'ordinaire, que pour attirer l'attention dans la phrase, sur ce qu'ils représentent.

Ex. : радим, je travaille. Ја радим, c'est moi qui travaille.

Des deux formes ci-dessus, јесам et сам, јеси et си, etc., on emploie la première lorsque le verbe se trouve au début de la phrase (dans la forme interrogative par exemple : Јеси ли богат? — Јесам.)

Dans tous les autres cas on emploie la forme abrégée.

Futur. (Будуће време).

бићу ou ја ћу бити, je serai.
бићеш ou ти ћеш бити, tu seras.
биће ou он ће бити, il sera.
бићемо ou ми ћемо бити, nous serons.
бићете ou ви ћете бити, vous serez.
биће ou они ће бити, ils seront.

La forme abrégée бићу est une contraction de бити ћу, et ainsi de suite. On l'emploie au début des phrases, et la forme ћу бити, etc., dans le cours des phrases.

Forme interrogative :

хоћу ли бити, serai-je?
хоћеш ли бити, seras-tu?
хоће ли бити, sera-t-il?
хоћемо ли бити, serons-nous?
хоћете ли бити, serez-vous?
хоће ли бити, seront-ils?

Forme négative :

нећу бити, je ne serais pas.	нећемо бити, nous ne serons pas.
нећеш бити, tu ne seras pas.	нећете бити, vous ne serez pas.
неће бити, il ne sera pas.	неће бити, ils ne seront pas.

Aoriste (passé défini) et imparfait.

Il existe en serbe deux passés imparfaits. L'aoriste désigne une action momentanément accomplie, ou accomplie en une fois, tandis que l'imparfait désigne une action durable, répétée, habituelle. Or, les verbes se divisent d'eux-mêmes en deux classes, les uns exprimant la 1re sorte d'action (« s'asseoir ») les autres la 2me (« être assis »). Donc un verbe comporte généralement soit l'aoriste, soit l'imparfait.

Ex. : Ударити, frapper. Ударих, je frappai (je donnai un coup). Ударати, Ударах, je frappais (je prolongeai l'action de frapper. Je fus « en train de frapper. »

Dans le langage courant, on emploie plutôt le parfait, étudié plus haut.

Passé (*прошло време*).

ја сам био, ou	био сам, j'ai été
au féminin	била сам
au neutre	било сам
ти си био	био си, tu as été.
он је био	био је, il a été.

ми смо били, ou	били смо, nous avons été.
au féminin	биле смо
au neutre	била смо
ви сте били	били сте, vous avez été.
они су били	били су, ils ont été.

On remarque la formation du participe passé par l'addition de o au radical du verbe. Ce participe est alors considéré comme adjectif pour la formation du féminin et du neutre.

Autre ex. : радити, donne au partic. passé радио, travaillé d'où радио сам, j'ai travaillé

радила сам, — (sujet féminin).
радило сам, — (sujet neutre).

Forme interrogative.

јесам ли био, била, било,	ai-je été.
јеси ли био, »	as-tu été.
је ли био, »	a-t-il été.
јесмо ли били, биле, била,	avons-nous été.
јесте ли били, »	avez-vous été.
јесу ли били, »	ont-ils été.

Forme négative.

нисам био, била, било,	je n'ai pas été.
ниси био, »	tu n'as pas été.
није био, »	il n'a pas été.
нисмо били, биле, била,	nous n'avons pas été.
нисте били, »	vous n'avez pas été.
нису били, »	ils n'ont pas été.

Forme interrogative :

јесам ли, suis-je.	јесмо ли, sommes-nous.
јеси ли, es-tu.	јесте ли, êtes-vous.
је ли, est-il.	јесу ли, sont-ils.

Forme négative :

нисам, je ne suis pas.
ниси, tu n'es pas.
није, il n'est pas.
нисмо, nous ne sommes pas.
нисте, vous n'êtes pas.
нису, ils ne sont pas.

Remarque. La négation s'indique dans tous les verbes par le préfixe не. Le préfixe ни qu'on trouve ici provient de l'influence du dialecte occidental.

La réponse affirmative s'énonce le plus souvent en répétant le verbe :

Ex. : Је ли наш стан скуп? — скуп је. (он) јест, au lieu de да, oui.

Aoriste.

(ja) бих, je fus.
би, tu fus.
би, il fut.
(ми) бисмо, nous fûmes.
бисте, vous fûtes.
бише, ils furent.

Imparfait.

бејах ou бех, j'étais.
бејаше ou беше, tu étais.
бејаше ou беше, il était.
бејасмо ou бесмо, nous étions.
бејасте ou бесте, vous étiez.
бејаху ou беху, ils étaient.

Conditionnel.

било (била, било) бих	ou ја бих био (била, било),	je serais.
био би	ou ти би био	tu serais.
био би	ou он би био	il serait.
били (биле, била) бисмо	ou ми бисмо били	nous serions.

били бисте — ви бисте били, vous seriez.
били би — они би били, ils seraient.

Impératif.

буди, sois.
нека буде, qu'il soit.
будимо, soyons.
будите, soyez.
нека буду, qu'ils soient.

Gérondif.

бивши, ayant été.

EXERCICES SUR LE VERBE AUXILIAIRE.

Vocabulaire.

дописник, le correspondant.
вредан, digne, appliqué.
тачан, exact, ponctuel.
сам, seul.
готов, prêt.
приправан, préparé, prêt.
болница, l'hôpital.
прошли, passé.
година, l'année.
летос, cet été.
болестан, malade.
јутрос, ce matin.
шетња, la promenade.
љубазан, aimable.
јучер, hier.
кад (када), quand.
зора, l'aube.
пуцати, éclater.
сутра, demain.
задовољан, content.
мио, cher, gentil.
(биће ми мило, cela me fera plaisir.)
марљив, appliqué.
истрајан, persévérant.
досада, jusqu'ici.
Љубица, Violette (nom propre)
одавно, depuis longtemps.
краљ, le roi.
једном, une fois, jadis.
бејаше једном, il vivait une fois... (au commencement des contes).
весеље, la joie.
додати, passer.
нож, le couteau.
лукав, rusé.
жив, vivant.
нема ни живе душе, il n'y a personne; la négation est suivie par le génitif.)

Он је добар човек. — Ми смо вредни радници. — Они су у [illegible]. — Јесам ли ја [illegible]? — Ви сте увек [illegible]. — Јеси ли ти Марков пријатељ? — Ти си храбар војник. — Ми смо [illegible]. — Јесу ли они пријатељи? — Како сте? — Хвала, ја сам добро, а ви? — Браћа су најбољи другови.

Ја сам био прошле године у [illegible]. — Ти си био [illegible] на мору. — Ми смо лане били у [illegible]. — Ви сте јутрос били на [illegible]. — Оне су увек биле љубазне. — Моја је сестра била [illegible], а ја сам био код [illegible].

Буди добар, али [illegible]. — Будите [illegible]. — Хоћеш ли сутра бити слободан? — Ти ћеш бити [illegible]. — Ја ћу бити [illegible]. — Биће [illegible]. — Ми ћемо бити [illegible]. — Хоћете ли бити [illegible]? — Хоћемо, [illegible]! — Они ће бити [illegible]. — Били ће како је било [illegible], ни мање боље, ни много горе. — Хоће ли Љубица бити [illegible]? — Биће.

Био бих [illegible], да [illegible]. — Бејаше једног [illegible] и у [illegible] три сина. — Не бејаше ни једног [illegible] и [illegible]. — Зашто бих ја био [illegible]? — [illegible], [illegible], и [illegible] ми род. — Ја не бих [illegible] био [illegible]. — У [illegible] не бејаше [illegible]. — Ту не бејаше [illegible].

Thème.

Je suis correspondant d'un journal français. — Es-tu le frère de Pierre? — A-t-elle été longtemps malade? — Où était la grand'mère hier? — Cela ne serait pas beau. — Soyez bien portant et gais. — Je serais allé à Belgrade. — Les soldats combattront l'ennemi. — Douchan fut un tsar sage et puissant. — Si vous étiez ici, cela me ferait plaisir. — Les enfants ont été appliqués. — Ils seront persévérants.

CONVERSATION.

Где сте били јутрос, драги господине?	Où avez-vous été ce matin, cher Monsieur?
Био сам у Народној Библиотеци.	J'ai été à la Bibliothèque Nationale.
Је ли мој друг у Библиотеци?	Mon camarade est-il à la Bibliothèque?
Није.	Il n'y est pas.
Док сам ја био, није га било.	Lorsque j'y étais, il n'y était pas.
Јесте ли били синоћ у Позоришту?	Étiez-vous hier au Théâtre?
Са мном је била моја жена.	Ma femme a été avec moi.
Где сте били зимус?	Où avez-vous été, cet hiver?
У Нишу.	A Nice.
Летос сам био у Швајцарској.	Cet été, je suis allé en Suisse.
Је ли одавно готова железница од Солуна до Ниша?	Le chemin de fer de Salonique à Nich est-il prêt (fini) depuis longtemps?
Већ од више година.	Déjà depuis plusieurs années.
Поподне ћу бити у Булоњској Шуми.	Je serai cet après-midi au Bois de Boulogne.

LE VERBE RÉGULIER.

Pour la conjugaison, l'important est d'abord de dégager par la pensée le radical, qui s'obtient en laissant tomber la terminaison ти de l'infinitif. Le radical de радити, travailler, est ради.

Terminaisons des divers temps :

Sing.	1re pers.	м
	2e »	ш
	3e »	radical seul.

Pluriel
- 1re » мо
- 2e » те
- 3e » е, у ou ју, selon que le radical se termine en и, en е ou en а.

Ex. : радити, travailler. радим, je travaille. раде, ils travaillent.

певати, chanter. певам, je chante. певају, ils chantent.

Forme interrogative : видим ли, vois-je? etc.

Forme négative : не видим, je ne vois pas, etc.

Passé.

Le participe passé, qui s'obtient comme on l'a vu plus haut, donne le temps composé (comme pour le verbe auxiliaire) :

певао сам, j'ai chanté.
певао си, tu as chanté, etc.

Forme interrogative : јесам ли певао, ai-je chanté, etc.

Forme négative : нисам певао, je n'ai pas chanté, etc.

Futur.

Se forme comme celui du verbe auxiliaire :

радићу, je travaillerai.
радићеш, tu travailleras.
etc.

Forme interrogat. : хоћу ли певати? chanterai-je?
Forme négative : нећу певати, je ne chanterai pas.

Aoriste.

(action momentanée, limitée à une fois).

Se forme comme celui du verbe auxiliaire.

Les verbes певати, радити, indiquant des actions continues, durables, *n'ont pas d'aoriste*. Mais ce temps se trouve dans les verbes запевати, израдити, qui comportent l'idée d'achèvement :

запевах, je me mis à chanter.	израдих, j'accomplis le travail.
запева, tu, etc.	etc. tu, etc.
запева	
запевасмо	
запевасте	
запеваше	

Forme interrogative : запевах ли? ai-je chanté?
Forme négative : не запевах, je n'ai point chanté.

Imparfait.

(action durable).

певах, je chantais (j'étais en train de chanter).	певасмо, nous chantions.
певаше, tu chantais.	певасте, vous chantiez.
певаше, il chantait.	певаху, ils chantaient.

Conditionnel.

Se forme, comme pour le verbe auxiliaire, avec le participe passé du verbe et l'aoriste de l'auxiliaire.

певао бих, je chanterais. — певали бисмо, nous chanterions.
певао би, tu chanterais. — певали бисте, vous chanteriez.
певао би, il chanterait. — певали би, ils chanteraient.

Forme interrogative : би ли певао, chanterais-je.
Forme négat. : не бих певао, je ne chanterai pas.

Impératif.

певај (pour певаи), chante! — ради (pour радии), travaille!
певајмо, chantons! — радимо, travaillons!
певајте, chantez! — радите, travaillez!

Participe présent.

S'obtient en ajoutant ћи à la 3e pers. du pluriel de l'indicatif présent.

певајући, chantant.
радећи, travaillant.

Gérondif passé.

S'obtient comme pour le verbe auxiliaire, par l'addition au radical de la syllabe *вши*.

певавши, ayant chanté.
радивши, ayant travaillé.

Participe passé passif.

певан, а, о, chanté (la chose chantée).
рађен, а, о (de ради јен) travaillé (la chose travaillée).

EXERCICES SUR LE VERBE RÉGULIER.

Vocabulaire.

купац, le client (l'acheteur).
куповати, acheter (impf.).
трговац, le marchand.
продавати, vendre (impf.).
новци (pl.), l'argent.
мислити, penser (impf.).
смислити, penser (pf.), (résoudre une question en pensée).
разумети, comprendre (pf.).
говорити, parler (impf.).
знати, savoir (impf.).
дознати, arriver à savoir.
запевати, commencer à chanter (pf.).
занимљив, intéressant.
ствар, la chose.
водити, conduire (impf.).
главни, le plus important, principal.
борба, lutte.
борити се, lutter (impf.).
очајан, désespéré.
видети, voir.
пријатељица, l'amie.
шума, le bois.
радити, travailler (impf.).
потребан, nécessaire.
Чинити, faire (impf.) учинити (pf.).
дуг, la dette.
дужан, redevant.
лекар, le médecin.
лечити, guérir (impf.).
болесник, le malade.
видати, panser (impf.).
рана, la blessure.
ноћас, cette nuit.
спавати, dormir (impf.).
стар, vieux.
обичај, habitude.
морнар, le marin.
пловити, naviguer (impf.)
бранити, défendre (impf.).
слобода, la liberté.
домовина, la patrie.
добро, le bien.
враћати, rendre (impf.).
благодаран, reconnaissant.
вечно, éternellement.
победити, vaincre (pf.).
европски, européen.
тражити, chercher (impf.).
чаша, le verre.
други, l'autre.
желети, désirer (impf.).
читати, lire (impf.): прочитати (pf. achever de lire).
седети, être assis (impf.).

Чини добро, добрим ће ти се вратити. — Учините ту услугу госпођици, она ће бити вечно благодарна. — Ко ће победити у европскоме рату? — Кога (Qui) тражите у

кафани? — Молим вас, будите љубазни и додајте чашу мојој (à ma) сестри. — Не чини другому што не желиш да се теби (à toi) учини. — Ако сте прочитали књигу, зашто седите код куће? — Купци купују, а трговци продају. — Имате-ли новаца? — Мисли мисли, све на једну смисли. — Ви сте дознали много занимљивих ствари. — Браћа запеваше од радости. — Дугове које не мислим вратити нисам дужан. — Лекар лечи болеснике и вида ране. — Морнари плове по мору. — Где се данас води главна борба? — Они се боре очајно. — Јесте ли видели моју пријатељицу у Булоњској шуми? — Радити је потребно.

Thème.

Les soldats défendent la liberté de la patrie. — Comprenez-vous ce qu'ils disent? — J'ai dormi très longtemps cette nuit, par une vieille habitude. — Qu'avez vous lu aujourd'hui à la bibliothèque? — Ils chercheront éternellement le bien. — Nous aurions lu ce livre. — Vous ne désireriez pas voyager. — Demande toutes sortes de choses! — Nous avons oublié la véritable sagesse.

Conversation.

Где је момак?	Où est le garçon?
Што желите, господине?	Que désirez-vous, Monsieur?
Треба ми вечера и једна соба, јер бих хтео овде ноћити.	J'ai besoin de dîner et d'une chambre, parce que je voudrais passer la nuit ici.
Ви сте путник, одакле долазите?	Vous êtes voyageur, d'où arrivez-vous?
Ја долазим из Солуна.	J'arrive de Salonique.
Јесте ли уморни од путовања?	Êtes-vous fatigué du voyage?
Овај је хотел врло скуп.	Cet hôtel est très cher.
Спрема ли кувар моју вечеру?	Le cuisinier prépare-t-il mon dîner?
Ја сам гладан.	J'ai faim.

Пушите ли?	Vous fumez?
Хоћете ли две собе, или једну собу са два кревета?	Voulez-vous deux chambres ou une chambre avec deux lits?
Вечераћу одмах.	Je dînerai tout de suite.
Хоћу да вечерам.	Je veux dîner.
Имате ли још слободних соба̂?	Avez-vous encore des chambres libres?
Два енглеска официра хоће да ноће овде.	Deux officiers anglais veulent passer la nuit ici.
Откако је савезничка војска приспела, немам ни једне слободне собе. Све је пуно.	Depuis que l'armée alliée est arrivée, je n'ai pas une chambre libre. Tout est plein.
Где ћемо да ноћимо?	Où allons-nous donc passer la nuit?

LES VERBES IRRÉGULIERS

On a proposé diverses classifications du verbe (généralement en six groupes avec subdivisions). Mais le plus souvent on considère comme verbes réguliers ceux étudiés précédemment (чинити, певати), dont toutes les formes sont dérivées du radical de l'infinitif. L'irrégularité porte toujours sur le présent et les temps dérivés du présent (impératif, participe passé, quelquefois imparfait et aoriste), tandis que le futur est d'ordinaire dérivé de l'infinitif.

Sans entrer dans les détails, nous distinguerons quelques types généraux d'irrégularité, en remarquant que dans les conjugaisons des verbes dont le *radical* s'achève par une consonne, on observe régulièrement une *inflexion*, comme dans les déclinaisons, et qu'entre le *radical* et la terminaison on introduit un е pour espacer les deux consonnes.

1° *Verbes en сти* dont le *radical* est terminé par une dentale (д, т : д + ти, т + ти = сти).

довести, amener (довед + ти).

доведем, (prés.) доведох (aor.), доведи (impér.) — forme dérivée du présent.

довешћу (fut.) — dérivé de l'infinitif.

мести, balayer (мет + ти).

метем (prés.), метох (aor.), мети (impér.), метен (part. prêter.) — du présent.

мешћу (fut.) — dérivé de l'infinitif.

Ainsi : se conjuguent : сести, седем (s'asseoir) :

јести, једем (manger) : бости, бодем (piquer) ; красти, крадем (voler).

De même, quelques verbes dont le radical est terminé par *б* et *п* introduisent entre le radical et la désinence un *е*. *Ex.* : зепсти = зеб + ти, avoir froid ; зебем, зебох, зеби ;

грепсти = греб + ти, gratter ; гребем, гребох, греби ;

2° *Verbes en ћи.*

Le radical en est terminé par une gutturale г ou к qui se retrouve dans les conjugaisons. Cependant, le *к* se transforme en *ч* devant *е*, en *ц* devant *и* : d'autre part *г* se change en *ж* devant *е* et en *з* devant и.

Exemples : рећи (рек + ти) (dire)

prés. речем, -еш, -е, -емо, -ете, реку.
imp. реци, ите.
aor. рекох, рече, рече, рекосмо, -сте, -ше.
parf. рекао, -ла, ло сам, си, је.
fut. рећи ћу
part. prét. речен.

жећи (жег + ти) (brûler).

prés. жежем, 3. p. pl. жегу.
impér. жези
aor. жегох, жеже.
parf. жегао, -ла, -ло сам.
fut. жећи ћу.
part. prét. жежен.

Ainsi : лећи (лежем) se coucher ; сећи (сечем) couper ; etc.

Le verbe ићи (aller) a le présent, l'aoriste et l'impératif comme les verbes de la première classe довести : идем, идох, иди. Les composés de ce

verbe : доћи, проћи, ући (venir, passer, entrer) ont le présent дођем, (дођох, дођи) comme si leur radical se terminait par un ђ.

Le verbe моћи (pouvoir) a pour première personne du sing. prés. *могу*, (можеш etc., aor. могох, perf. могао сам, fut. моћи ћу).

3° *Verbes en нути*.

викнути (pousser un cri).

Au présent le ну (excepté pour les 3 p. du pluriel) change en не : викнем, еш, е, емо, ете, у. Ces verbes sont presque tous parfaits, et ils n'ont pas d'imparfait. Leur aoriste, parfait et futur sont réguliers. Impératif : викни, викните.

4° Verbes en овати, евати, ивати, qui indiquent une action durable ou répétée ont tous les temps réguliers excepté le présent et l'impératif et le part du présent, où la syllabe *ова*, *ева*, *ива* change en *у*.

краљевати (régner).

prés. краљујем, еш etc. impér. краљуј! краљујте! impérf. краљевах etc. part. prés. краљујући.

5° Enfin voici quelques autres formes irrégulières :

лагати, mentir	лажем, je mens
чути, entendre	чујем
звати, appeler	зовем
послати, envoyer	пошљем
почети, commencer	почнем
прати, laver	перем
стојати, se tenir debout	стојим

Note. — L'étude approfondie des verbes irréguliers, en serbe comme dans les autres langues slaves, est un domaine extrêmement touffu que les commençants ne sauraient défricher en peu de temps. Aussi nous sommes-nous bornés, dans ce petit ouvrage, à l'esquisse des traits essentiels permettant de se guider dans la lecture du serbe.

EXERCICES SUR LES VERBES IRRÉGULIERS

Vocabulaire.

Јован, Иван, Jean.
порећи, se démentir, retirer sa parole.
тући, battre, vaincre.
помагати, secourir.
одмагати, gêner.
мудар, sage.
значити, signifier, vouloir dire.
служити, servir.
веровати, croire.
поштовати, estimer.
сновати, ourdir, tramer.
одређивати, décider, déterminer.
ратовати, faire la guerre.
пазити, prendre-garde.
покајати се, se répentir.
прати, laver.
цар, l'empereur.
царска (реч), la parole impériale.

Version.

Не живимо да једемо него једемо да живимо. — Петар оде до Ивана. — Ја доведох свога брата. — Ви ћете ослепети. — Рече и не порече. — Хајдемо деци. — Ко ће кога тући? — Човек може, само ако хоће. — Сунце жеже. — Ако не помаже, нека барем не одмаже. — Ко може рећи шта ће сутра бити? — Ја ћу кренути у град када он дође. — Сви су погинули који су с њиме били. — Чини мудро, не чини зло. — Богу служити значи ратовати. — Веруј мојој речи. — Ко љуби, тај и поштује. — Човек снује, а Бог одређује. — Србија ратује с Бугарском и Аустријом. — Ко много иште, мало му се даје. — Пази да се не покајеш. — Ко те шаље? Ја те не зовем. — Како се зове ваш отац? — Ко лоше почне, неће добро свршити. — Рука руку пере. — Царска се не пориче.

LA PRÉPOSITION (Предлог).

PRÉPOSITIONS RÉGISSANT LE GÉNITIF.

без слоге нема слободе. — *Sans* concorde il n'y a pas de liberté.

близу старе цркве. / *покрај* старе цркве. — *Près* de la vieille église.

до старе цркве. — *Jusqu'à la* vieille église.

жалосна је душа моја *до* смрти. — Triste est mon âme *jusqu'à* en mourir.

од колевке *до* гроба. — *du* berceau *jusqu'au* tombeau.

он није бољи *од* мене. — Il n'est pas meilleur *que* moi.

од дана у дан. — *de* jour en jour.

из туђине. — *de* l'étranger.

иза ових кућа. — *de derrière* ces maisons.

после битке. — *après* la bataille.

изван града. — *au dehors* de la ville.

савез *између* две државе. — l'alliance *entre* deux États.

између стола и столице. — *entre* la table et la chaise.

изнад (поврх, понад) моје главе. — *au-dessus* de ma tête.

испод цене. — *par-dessus* le marché.

код звоника. — *près* du clocher.

код мене. — *chez* moi.

код куће. — *à* la maison.

поред својега пријатеља. — *à côté* de son ami.

накрај вароши има кућица. — *au bout* de la ville il y a une petite maison.

она има камен *место* срца. — elle a une pierre à la place du cœur.

усред шуме. — *au milieu* du bois.

обилази *око* зграде. — il tourne *autour* du bâtiment.

није дошао нико *осим* (*сем*) мене. — personne n'est venu *sauf* moi.

преко гора и долина. — par monts et par vaux.

пре рата. — avant la guerre.

ради мира.	à cause de la paix.
христа *ради*.	« à cause du Christ », par amour du Christ.
уочи Божића.	à la veille de Noël.
против своје жене.	contre sa femme.

PRÉPOSITIONS RÉGISSANT LE DATIF.

пустите *к* мени малене.	laissez les petits (venir) *à* (vers) moi.

PRÉPOSITIONS RÉGISSANT L'ACCUSATIF.

кроз ватру и воду.	à travers le feu et l'eau.
пролази *мимо* двора мога.	il passe *près* de ma maison (*tous près, parallèlement*).
камен пада *низ* брдо.	la pierre tombe le long de la montagne.
пење се *уз* брдо.	il monte le long de la montagne.

PRÉPOSITIONS RÉGISSANT LE PRÉPOSITIONNEL.

он је добар *према* женама.	il est bon pour (*à l'égard de*) les femmes.
према вратима.	*vers* la porte, *en face* de la porte.
при ручку и *при* вечери.	au déjeuner et au dîner.

PRÉPOSITIONS RÉGISSANT LE GÉNITIF ET L'INSTRUMENTAL.

са entraîne le génitif lorsqu'il a le sens de *d'en haut, d'en bas* ou *par le moyen de* :

пао је *са* велике висине.	il est tombé *d'*une grande hauteur.
попео се *са* земље на небо.	il est monté *de* la terre au ciel.
славан *са* своје крепости.	célèbre par sa vertu.

Dans les autres cas (avec etc.) il entraîne l'instrumental :

са голим рукама.	*avec* les mains nues.
са својим друштвом.	*avec* sa société.

PRÉPOSITION RÉGISSANT L'ACCUSATIF ET L'INSTRUMENTAL.

L'accusatif s'emploie lorsqu'il y a mouvement vers l'objet, direction.

L'instrumental s'emploie lorsque l'action se place sur place.

седите *за* сто.	asseyez-vous *à* table.
ми седимо *за* столом.	nous sommes assis *à* table.
ја радим *за* својега брата.	je travaille *pour* mon frère.
поћи ћу *за* својим братом.	je suivrai mon frère.
идем *међу* сељаке.	je m'en vais *parmi* les paysans.
Саул је био највиши *међу* Израиљцима.	Saül a été le plus grand *parmi* les Israélites.
нагнути се *над* бунар.	se pencher *au-dessus de* la citerne.
над главом виси мач.	*au-dessus* de la tête est suspendue l'épée.
стави ципеле *под* кревет.	mets les chaussures *sous* le lit.
под креветом су ципеле.	les chaussures sont *sous* le lit.
изађите *пред* заповедника.	sortez *devant* le commandant (mouv.).
пред заповедником стоје војници.	*devant* le commandant les soldats sont rangés.

за et у peuvent régir trois cas différents, avec des significations diverses.

израдио сам задатак *за* учитеља.	j'ai fini le thème pour le maître.
за њима стоји цео народ.	tout le peuple les suit.
за владе Августове.	pendant le règne d'Auguste.
деца су *у* школи.	les enfants sont à l'école.
деца иду *у* школу.	les enfants vont à l'école.

у Бога су пуне руке.	Dieu a les mains pleines (litt. chez Dieu les mains sont pleines) (1).
у радише свега биће, / *у* штедише још и више. \	Celui qui travaille à de tout, et celui qui économise a encore davantage (prov.)

о et по régissent l'accusatif et le prépositionnel.

што говоре *о* њему.	qu'est-ce qu'on dit *sur* lui
огрешио се *о* њега.	il a fait une faute *contre* lui.
зло мени *по* другоме.	malheur à moi par les autres (si je me fie aux autres).
пошаљите *по* доктора.	Envoyez chercher le docteur.

L'ADVERBE (Прилог)

Adverbes de temps.

сада	maintenant	јуче	hier	ноћу	de nuit
данас	aujourd'hui	сутра	demain	дању	de jour
				увек	toujours
				никада	jamais
јутрос	ce matin	прекјуче	avant-hier	зимус	cet hiver
вечерас	ce soir	прекосутра	après-demain	летос	cet été
ноћас	cette nuit	онда, тада	alors, autrefois	јесенас	cet automne
случајно	par hasard	понекад	quelquefois	пролетос	ce printemps.

etc.

Adverbes de lieu.

овде, ту	ici	горе	en haut	где	où
онде, тамо	là-bas	доле	en bas	чак	même jusque
овамо	vers ici			куда	par où
онамо	vers là-bas	напред	en avant		
тамо	là (avec mouvement)				

etc.

(1) Cette forme est courante en russe.

Adverbes de manière.

да	oui	ево	voici	бадава	en vain
не	non	ето	voilà	заиста	en effet
дакле	ainsi, donc	заједно	ensemble		
једва	à peine	никако	en aucune façon		etc.

Remarques : Le neutre des adjectifs est employé adverbialement : добро, bien ; вруће, chaud, etc.

ACCENT TONIQUE

Dans un mot de plusieurs syllabes, il y en a toujours une qui se prononce plus fortement que les autres, et sur laquelle la voix s'élève. Il n'existe aucune règle fixe et générale pour indiquer quelle est la syllabe accentuée ; dans la déclinaison et la conjugaison d'un même mot l'accent passe souvent d'une syllabe à l'autre.

Il y a quatre accents dans la langue serbe :

1° (̏) *le double*, indique que la syllabe est courte et qu'elle est prononcée avec rapidité, et comme si elle était suivie d'une consonne double :

дȅло (l'œuvre), бо̏же (ô Dieu), бра̏т (le frère).

2° (̀) *le lent* indique une syllabe simplement courte :

планѝна (la montagne), добро̀та (la bonté), слобо̀да (la liberté).

3° (́) *le descendant* indique que la syllabe est longue et que la voix va en descendant :

на́род (le peuple), ре́ка (fleuve, rivière), ру́ка (la main).

4° (^) *l'ascendant* (circonflexe) indique que la syllabe est longue et que la voix va en montant :

тȅло (le corps), снȅг (la neige).

Les mots d'une syllabe ne peuvent avoir que l'accent (̏) s'ils sont courts (jа̏д, le chagrin) et l'accent (̑) s'ils sont longs (ла̑ж, le mensonge). Les mots de plusieurs syllabes ne peuvent avoir que l'accent (̏) ou (̑) s'ils sont accentués sur la première syllabe : s'ils sont accentués sur les syllabes suivantes, ils ne peuvent avoir que l'accent (̀), s'ils sont courts, ou (́) s'ils sont longs. Enfin dans les mots de plus d'une syllabe jamais la dernière n'est accentuée.

Il ne faut pas confondre avec l'accent, la *longueur* qu'on note avec le signe circonflexe, mais qui ne peut que suivre l'accent — et jamais le précéder. La *longueur* est de règle dans tous les génitifs du pluriel de substantif, dans le génitif singulier du féminin, dans différentes désinences de l'adjectif défini et dans divers cas du verbe.

Ex. : дȅло l'œuvre, gén. plur. : дела (des œuvres) : жѐна, gén.pl. жéнâ (des femmes), etc.

TEXTE ET TRADUCTION

ОРАЊЕ МАРКА КРАЉЕВИЋА

Народна Песма.

Вино пије Краљевићу Марко
Са старицом Јевросимом мајком.
А кад су се напојили вина
Мајка Марку стаде бесједити :
« О мој синко, Краљевићу Марко!
« Остави се, синко, четовања,
Јер зло добра донијети неће.
А старој се досадило мајци
Све перући крваве хаљине;
Већ ти узми рало и волове.
Пак ти ори брда и долине.
Те сиј, синко, шеницу бјелицу,
Те ти рани и мене и себе.
То је Марко послушао мајку :
Он узима рало и волове;
Ал не оре брда и долине
Већ он оре цареве друмове;
Отуд иду Турци јањичари.
Они носе три товара блага,
Па говоре Краљевићу Марку;
« Море Марко, не ори друмова...
— Море Турци, не газ'те орања...
— Море Марко, не ори друмова...
— Море Турци, не газ'те орања... »
А када се Марку досадило,
Диже Марко рало и волове,
Те он поби Турке јањичаре
Пак узима три товара блага,
Однесе их својој старој мајци :
— То сам тебе данас изорао.

LE LABOURAGE DE MARKO KRALIEVITCH (1)

(Poème populaire).

Il boit du vin, Kralievitch Marko,
Avec sa mère la vieille Euphrosine.
Et quand ils ont bien bu à leur gré
La mère de Marko se prend à dire :
« O mon petit fils, Kralievitch Marko,
Laisse là, mon enfant, les aventures :
Le mal n'a jamais engendré le bien
Et ta vieille mère s'est lassée
De toujours laver tes habits sanglants...
Prends une charrue, attelle des bœufs,
Va t'en labourer les monts et les plaines :
Puis tu sèmeras du fin froment blanc
Pour te nourrir, ainsi que moi ».
Marko a fort bien écouté sa mère :
Il prend la charrue, attelle les bœufs,
Mais ne creuse pas les monts ni les plaines :
Il va labourer la route impériale...
Par là sont passés des Turcs janissaires,
Portant avec eux trois cargaisons d'or.
Ils disent à Kralievitch Marko :
— Assez, Marko, ne laboure pas la route !
— Assez, Turcs, ne foulez pas mon champ !
— Assez, Marko, ne laboure pas la route !
— Assez, Turcs, ne foulez pas mon champ !
Et lorsque le jeu ennuya Marko
Marko planta là bétail et charrue,
Il massacra les janissaires turcs,
Puis ramassa les trois cargaisons d'or,
Puis rapporta l'or à sa vieille mère :
« Et voilà ce que je t'ai labouré pour aujourd'hui ! »

---

(1) Marko Kralievitch est le héros national des Serbes. Vassal du sultan, mais vassal indompté, rebelle, sans cesse en grande aventure, redouté du musulman, brutal, brave et juste. Marko personnifie l'idéal du Serbe au Moyen Age.

LEXIQUE

A

à, (dat.), у, на, к.
abaisser, снизити, спустити.
abandonner, запустити, напустити.
abattement, клонулост (f.).
abattre, оборити.
abbaye, опатија.
abbé, опат, калуђер.
abcès, чир.
abdiquer, одрећи се.
abeille, пчела.
abêtir, заглупити.
abîme, понор, бездан.
aboiement, лавеж (паса).
abolir, укинути.
abondant, обилан.
aboyer, лајати.
abréger, пократити, скратити.
abri, склониште, заклон.
abriter, заклонити.
absence, одсуство.
absent, одсутан.
absolument, апсолутно, сасвим.
absurde, бесмислен.
abus, злоупотреба.
accabler, преоптеретити.
accélérer, убрзати.
accent, нагласак.
accepter, примити, прихватити.
accessoire, споредан.
accident, несрећан случај.
accolade, загрљај.
accommoder, удесити, поравнати.
accompagner, пратити, спроводити.
accomplir, извршити.
accord, склад; уговор, споразум.
accouchement, порођај.
accourir, дотрчати.
accueil, дочек, пријем.
accueillir, дочекати, примати.
accumuler, нагомилавати.
accuser, тужити.
acharnement, жестина, упорност (f.).
achat, куповина.
acheter, купити.
achever, довршити.
acide, кисео (adj.); киселина (subst.).
acier, челик.
acquérir, стећи, добавити.
acquittement, исплата.
acte, чин; спис.
acteur, глумац.
action, дело, радња, акција, дејство.
activité, радност (f.).
actrice, глумица.
actuellement, сада.

addition, сабирање; рачун.
adieu, збогом.
admettre, допустити, примити.
admirable, диван.
admirateur, поклоник, обожавалац.
admirer, дивити се.
adolescent, дечак, младић.
adopter, усвојити.
adorer, обожавати.
adresse, адреса; спретност (f.).
adresser, упутити.
adroit, спретан, вешт, умешан.
adulateur, ласкавац.
adulte, одрастао.
adversaire, противник.
aérer, проветрити.
affaiblir, ослабити.
affaire, посао.
affamé, гладан, изгладнео.
affection, привржeност, (f.) љубав (f.).
affermir, ојачати, утврдити.
affiche, оглас, објава.
affirmer, тврдити.
affliction, жалост (f.), туга.
affranchir, ослободити.
affreux, ужасан.
affront, увреда.
âge, старост (f), доба, године (pl.).
âgé, стар, у годинама.
agile, окретан, хитар.
agir, радити, делати.
agiter, мицати, махати, потресати.
agneau, јагње.
agonie, ропац.
agrafe, копча.
agrandir, повећати.
agréable, пријатан, угодан.
agresseur, нападач.
agricole, ратарски.
agriculteur, ратар, земљорадник.
agriculture, ратарство.
aguerri, вичан рату, ратоборан.
aide, помоћ (f.).
aider, помагати, помоћи.
aigle, орао.
aigre, кисео.
aigu, шиљаст, оштар.
aiguille, игла.
aiguiser, оштрити, брусити.
aile, крило.
ailleurs, на другом месту; d'a., уосталом.
aimable, љубазан, пријатан.
aimant, магнет.
aimer, љубити, волети.
aîné, старији.
ainsi, тако.
air, ваздух; изглед.
airain, мёд, туч.
aisé, лак; имућан.
ajourner, одгодити, одложити.
ajouter, додати.
alarme, узбуна.
aliéné, лудак.
aliment, храна.

allaiter, дојити.
alléger, олакшати, ублажити.
Allemagne, Немачка.
Allemand, Немац; adj. немачки.
aller, ићи.
alliance, савез; брак.
allié, савезник.
allumer, запалити.
allumette, жижица.
alors, тада, онда.
alouette, шева.
altercation, свађа, препирка.
altesse, височанство (f.).
altitude, висина.
amabilité, љубазност (f.).
amande, бадем.
amant, љубавник.
ambassade, посланство.
ambitieux, частољубив.
âme, душа.
amener, довести.
amer, горак.
ami, нријатељ.
amitié, пријатељство.
amour, љубав (f.).
amuser, забављати.
an, година.
ancien, старински, бивши.
âne, магарац.
anéantir, уништити.
ange, анђео.
angle, кут, угао.
animal, животиња.
animer, оживљавати, охрабрити.
anneau, прстен.
année, година.
anniversaire, годишњица.
annonce, оглас, обзнана.
annoncer, објавити, огласити.
antérieur, ранији.
antidote, лек, противотров.
antique, старински.
août, август.
apaiser, стишати.
apercevoir, приметити, спазити.
aplanir, поравнати.
apôtre, апостол.
ɐpparaître, појавити се.
apparence, привидност (f.) изглед.
appartenir, припадати.
appauvrir, осиромашити; осиротети.
appeler, звати.
applaudir, пљескати, одобравати.
application, примена, марљивост (f.).
apporter, донети.
apprendre, научити.
approcher (s'), приближити се.
approuver, одобравати.
appuyer, подупрети, ослонити.
après, иза, после (gén.).
aptitude, способност (f.).
aqueduc, водовод.
araignée, паук.
arbre, дрво, стабло.
arc, лук; arc-en-ciel, дуга.
archiduc, надвојвода.

architecte, неимар, архитекта.
ardent, жарки.
argent, сребро, новац.
argile, иловача, глина.
aride, сув, сувопаран.
arme, оружје, грб.
armée, војска.
armoire, орман.
arracher, истргнути, ишчупати.
arranger, удешавати, уредити.
arrêter, зауставити, задржати; ухапсити.
arriver, приспети, стићи.
arrogant, надут, дрзак.
arroser, заливати.
art, уметност, (f.) вештина.
article, чланак; предмет.
artisan, занатлија.
assassin, убица.
assaut, јуриш.
asseoir (s'), сести.
assez, доста, довољно.
assiette, тањир.
assister, присуствовати.
attacher, привезати, закопчати.
attaquer, напасти.
atteler, упрегнути.
attendre, чекати.
attention, пажња, позорност (f.).
attraper, уловити.
aube, зора.
aucun, ниједан.
au-dessous, испод.
au dessus, изнад.
au-devant, на сусрет.
auditeur, слушалац.
aurore, зора.
aussi, такође.
autant, исто толико.
automne, јесен (f.).
autre, други.
autrement, другачије, иначе.
avaler, прогутати.
avancer, напредовати.
avare, шкрт, тврд.
avenir, будућност (f.).
avertir, обавестити.
aveugle, слеп.
avide, похлепан; жудан.
avis, мишљење, обзнана.
avoine, зоб (f.).
avouer, признати.

B

Baccalauréat, испит зрелости.
bagage, пртљаг.
bague, прстен.
bain, купање, купатило.
baiser, целивати, пољубити.
balai, метла.
balance, вага, теразије (pl.).
balayer, мести.
baleine, кит.
balle, кугла, тане.
banc, клупа.
bande, завој; чета.
banquet, гозба.
baptême, крштење.
baptiser, крстити.
barbe, брада.

barbier, берберин.
barre, мотка; преграда.
barrière, ограда; сметња.
bas, низак.
bas, чарапа.
bascule, вага, кантар.
bataille. битка.
bateau, лађа, брод.
bâtir, градити, зидати.
bâton, штап, палица.
battre, тући, млатити.
bavard, брбљив.
beau, леп.
beaucoup, много.
bec, кљун.
bêche, ашов; мотика.
bêcher, копати.
bégayer, муцати.
belliqueux, ратоборан.
bénédiction, благослов.
bénéfice, добитак, приход.
bénir, благословити.
berger, пастир.
besoin, потреба.
bétail, стока.
bête, живина, глуп.
bêtise, глупост (f.).
beurre, масло.
bien, добро, имање.
bien-être. благостање.
bienfait, доброчинство.
bienheureux, срећан, блажен.
bienvenu, добродошао.
bière, пиво.
bijou, драги камен, алем, драгоценост (f.).
bile, жуч (f.).
billet, писамце, карта.
biscuit, двопек.
blague, шала.
blâmer, кудити, корити.
blanc, бео.
blanchisseuse, праља.
blasphème, псовање, хуљење.
blé, жито.
blesser, ранити.
bocage, гај.
bœuf, вô.
boire, пити.
bois, дрво, шума.
boisson, пиће.
boîte, кутија.
boiteux, хром.
bon. добар.
bond. скок.
bonheur, срећа.
bonne subst., служкиња.
bonté, доброта.
bord, руб, ивица.
borne, међа.
bosquet, шумица, гај.
bossu, грбав.
botte, чизма; китица.
bottine, ципела.
bouche, уста.
boucher, месар, касапин.
bouchon, чеп.
bouclier, штит.
boue, блато.
bougie, свећа.
bouillir, кипети, кључати, кувати.
boulanger, пекар.
boulangerie, пекарница.
bouleverser, преврнути.
bouquet, китица.

bourbe, глиб.
bourreau, крвник, целат.
bout, конац, крај.
bouteille, боца.
bouton, дугме; бубуљица.
braise, жеравица.
branche, грана.
bras, рука, мишица.
brasserie, пивара.
brave, срчан.
braver, пркосити.
brebis, овца.
bref, кратак.
bride, узда.
brillant, сјајан.
brique, опека, цигла.
briser, разбити, сломити.
broche, ражањ; игла.
broder, вести.
brosse, четка.
brouiller, помешати, завадити.
broyer, здробити.
bruit, шум, бука; гласина
brûler, горети, спалити.
brun, мрк, црномањаст.
bruyant, бучан.
bulletin, извештај.
bureau, писарница.
but, сврха, нишан.
butin, плен, пљачка.

C

Cachet, печат.
cachot, тамница.
cadeau, дар, поклон.
café, кафа кафана.
caleçon, гаће (pl.).
calomnie, клевета.
canard, патак, патка.
canne, трска, штап.
canot, чамац, чун.
capacité, способност (f).
capable, способан.
capitale, главни град, престоница.
caractère, карактер, значај, особина.
carême, велики пост.
caresser, миловати.
carotte, мрква.
carré, четворина, квадрат.
carrefour, раскршће.
carte postale, дописница.
cartouche, метак.
cas, случај; падеж.
casquette, капа, качкет.
casser, разбити, сломити.
cause, узрок; предмет.
causer, разговарати се, ћаскати; проузроковати.
cave, подрум.
cécité, слепоћа.
ceinture, појас.
célébrer, славити, светковати.
cendre, пепео.
centaine, стотина.
centre, средиште.
cependant, међутим.
cercle, круг.
cerf, јелен.
cerise, трешња.
certain, известан, уверен.
certificat, сведоџба.

cerveau, мозак (gén. мозга).
cesser, престати.
chacun, свако.
chagrin, жалост (f). чемер.
chaîne, ланац, верига.
chair, месо.
chaise, столица.
chaleur, врућина, топлота.
chambre, соба.
champ, поље.
chance, срећа, успех.
chandelier, свећњак.
change, размена; мењачница.
changer, променити, заменити.
chant, певање.
chanter, певати.
chapeau, шешир, клобук.
chapitre, поглавље, глава у књизи.
chaque, сваки.
char, кола.
charbon, угљен.
charge, бреме, терет.
charger, оптеретити.
charité, милосрђе.
charmant, красан, дражестан.
charpentier, тесар, дрводеља.
charron, колар.
charrue, плуг.
chasser, ловити, терати.
chasseur, ловац.
chaste, чист, невин.
chat, мачак.
chatte, мачка.
château, дворац, замак.
châtiment, казна.
chaud, врућ.
chaudière, котао, казан.
chauffer, грејати.
chauffeur, ложач, возач.
chaussée, цеста, друм.
chaussette, чарапа за мушкарце.
chaussure, обућа.
chauve, ћелав.
chaux, креч.
chef, глава, поглавица.
chemin, пут.
cheminée, димњак, камин.
chemise, кошуља.
chêne, храст.
cher, драг, скуп.
chercher, тражити.
chère, храна.
cheval, коњ.
cheveu, влас.
chèvre, коза.
chez, код (gén.).
chien, пас.
chiffre, број.
choisir, бирати, изабрати.
choix, избор.
chose, ствар (f.).
chou, купус, зеље.
chute, пад, пропаст (f.).
cible, нишан.
ciel, небо.
cierge, воштаница.
cigarette, цигарета.
cimetière, гробље.
cirage, вошење.
circonstance, прилика, околност (f.).
cire, восак.

ciseau, длето; ciseaux, ножице, маказе.
citoyen, грађанин; варошанин.
clair, јасан.
classe, разред.
clef, кључ.
cloche, звоно.
clocher, звоник.
cloître, манастир.
clou, клинац, ексер.
clouer, заковати.
cocher, кочијаш.
cochon, свиња.
cœur, срце.
coiffeur, берберин.
coin, кут, угао.
col, оковратник, јака.
colère, гнев.
collation, ужина.
colle, лепак.
collège, збор, средња школа.
coller, лепити.
collier, огрлица, ђердан.
colline, брежуљак.
colonne, стуб, стубац.
combat, бој, битка.
combien, колико.
comité, одбор.
commander, заповедати.
commencement, почетак.
commencer, почети.
comment, како.
commerce, трговина; саобраћај.
commettre, починити, поверити.
commission, порука.
commissionnaire, трговачки посредник.
commode, удобан.
commun, заједнички, општи.
communauté, заједница.
communion, верска општина; причест (f.).
communiquer, саопштити.
compagne, другарица.
compagnie, друштво.
compagnon, друг, пратилац.
comparer, поредити.
compassion, сажаљење.
compatriote, земљак.
compléter, попунити.
complice, сукривац.
composer, сложити, саставити.
comprendre, разумети.
compter, бројати, рачунати.
concerner, тицати се, односити се.
concierge, вратар.
concilier, измирити.
conclure, закључити.
condamner, осудити.
condition, стање, услов.
conduire, водити.
conférence, предавање, веће.
confesser, исповедити, признати.
confession, исповест (f.).
confiance, поверење.
confier, поверити.
confiserie, посластичарница.
confiture, слатко.
confondre, смести, збунити.
connaître, познавати.

consacrer, посветити.
conscience, савест (f.), свест (f.).
conseil, савет, веће.
conseiller, саветовати.
conserver, сачувати.
consister, састојати се.
consoler, тешити.
construire, градити.
consulter, питати за савет.
contempler, посматрати.
contenir, садржавати.
content, задовољан.
continuer, наставити.
contraire, противан.
contrat, уговор, погодба.
convaincre, уверити, убедити.
copier, преписати.
coq, петао.
corde, уже, конопац.
cordon, узица, врпца.
cordonnier, обућар.
corne, рог.
corps, тело, труп.
corridor, ходник, трем.
corriger, поправити.
corrompre, покварити.
corsage, струк; стезник.
corset, стезник.
côté, страна, бок.
côtelette, ребро, котлет.
coton, памук
cou, врат, шија.
coucher (se), лећи.
coudre, шити.
couler, тећи, цурити.
couleur, боја.
coup, ударац.
couper, сећи.
cour, двор, двориште, авлија.
courber, савити.
courir, трчати, јурити.
couronne, круна, венац.
court, кратак.
couteau, нож.
couter, стајати (о цени).
couvercle, поклопац.
couvert, покривен.
couverture, покривач.
couvrir, покрити.
cracher, пљувати.
craindre, бојати се.
cravate, овратник, кравата.
créer, створити.
creuser, дубити, копати.
cri, крик, вика.
crier, викати.
crime, злочинство.
croiser, пресецати, укрстити.
croître, расти.
croix, крст.
croûte, кора.
cru, сиров, пресан.
cruche, крчаг, тестија.
cruel, окрутан, свиреп.
cueillir, брати.
cuire, кувати.
cuisine, кујна.
cuisinier, кувар.
cuivre, бакар.
cultiver, обрађивати, неговати, гајити.
curé, парох.
curieux, радознао, љубопитан.
cuvette, умиваоник, лавор.

D

Daigner, изволети.
dame, госпођа.
damnation, проклетство.
danger, опасност (f.).
dangereux, опасан.
danse, играње.
débattre, расправљати.
déborder, поплавити, набујати, излити се.
debout, усправан, на ногама.
déboutonner, откопчати.
debris, рушевине, остатак.
décence пристојност (f.).
décharger, истоварити, искрцати; испалити.
déchiffrer, одгонетати, размрсити.
déchirer, раздерати.
décider, одлучити, решити.
déclarer, изјавити.
décousu, распаран, несашивен.
découvrir, открити.
décrire, описати.
dédommagement, накнада, оштета.
défaite, пораз.
défavorable, неповољан.
défendre, бранити; забранити.
défiance, неповерење.
défunt, покојни.
dégât, штета, квар.
degré, степен.
déjeuner, ручак.
délai, рок, одгода.
délibérer, већати, договарати се.
délimiter, омеђити, ограничити.
délivrer, ослободити.
demander, искати; питати.
demeurer, становати.
demi, половина.
démontrer, доказати.
dent, зуб.
départ, одлазак.
dépasser, прећи, престићи.
dépêcher (se), журити се.
dépense, трошак.
dépenser, трошити.
déplacement, премештање.
déplaire, не допадати се.
député, посланик.
déranger, сметати.
dernier, последњи.
désagréable, непријатан.
descendre, силазити.
description, опис.
désert, пуст.
désespéré, очајан.
déshabiller, свлачити.
désirer, желети.
désobéir, бити непослушан.
désordre, неред.
dessert, посластице.
destinée, судбина, удес.
détail, појединост (f.).
détester, мрзети.
détourner, одвратити, свр-нути.
détruire, разорити.
dette, дуг.
développer, развијати.

devenir, постајати.
deviner, погодити, гатати.
devoir, дужност (f.).
dévouement, оданост; (f.) пожртвовање.
Dieu, Бог.
différent, различан.
difficile, тежак.
digne, достојан.
dimanche, недеља.
diminuer, умањити.
dîner, ручак, вечера.
dire, рећи.
direct, изравап, непосредан.
diriger, управљати.
discours, говор, беседа.
discuter, расправљати, препирати се.
disparaître, ишчезнути.
disperser, расути, расејати.
disposer, расположити.
distance, размак, даљина.
distinguer, одликовати.
distribuer, разделити, пораздавати.
divin, божански.
diviser, делити.
doigt, прст.
domestique, домаћи (adj.); слуга (subst.).
domicile, стан.
dominer, господовати.
dommage, штета.
donner, дати.
dormir, спавати.
dos, леђа.
dot, мираз.
douane, царинара.
douanier, цаˈринарски.
double, двострук, дволичан.
doué, даровит, обдарен.
douleur, бол, туга.
doux, сладак.
drap, сукно; чаршав, чоха.
drapeau, застава, барјак.
droit, право (subst.); прав (adj.).
dur, тврд, строг.
durer, трајати.

E

Eau, вода.
eau-de-vie, ракија.
ébranler, потрести, уздрмати.
écarter, уклонити.
échapper, умаћи.
échauffer, загрејати.
échelle, лествице (pl.).
écho, одјек.
échouer, насукати се, пропасти.
éclair, муња, блесак.
éclairer, расветљивати.
éclater, пукнути.
école, школа,
écorce, кора, љуска.
écorcher, огулити, одерати.
écosser, љуштити.
écouter, слушати.
écraser, згазити, сатрти.
écrire, писати.
écriture, писмо, рукопис.
écrouler (s'), срушити се.
écuelle, зделица.
écume, пена.

écurie, стаја, коњушница.
édifier, градити; крепити душевно.
éducation, васпитање.
effacer, избрисати.
effet, учинак, дејство.
efficace, успешан.
efforcer (s'), трудити се, напињати се.
effrayer, уплашити.
égal, једнак, раван.
égard, обзир, пажња.
église, црква.
égorger, заклати.
élan, полет, занос.
élève, ученик, ђак.
élever, дигнути, васпитати.
élire, изабрати.
éloge, похвала.
éloigner, удаљити, уклонити.
éloquence, речитост (f.).
emballer, спаковати.
embarquer, укрцати.
embarras, забуна, неприлика.
embellir, улепшати.
embrasser, загрлити, обухватити.
embrouiller, замрсити, помести.
embûche, заседа.
émeute, побуна.
émigrer, иселити се.
émotion, узбуђење.
émouvoir, ганути, потрести.
empêcher, спречити.
empereur, цар.
empire, царевина, царство.
employé, чиновник.
empoisonner, отровати.
emprunter, позајмити, узети у зајам.
enchanter, очарати; обрадовати.
encombrer, закрчити, натрпати.
encore, још.
encourager, храбрити, соколити.
encre, мастило.
encrier, мастионица.
endetter, задужити.
endormir (s'), заспати.
endroit, место.
endurer, издржати, трпети.
enfant, дете.
enfer, пакао.
enfermer, затворити.
enfler, надимати, надути.
enfoncer, провалити, пробити.
engloutir, прогутати.
énigme, загонетка.
ennui, досада; јад.
ennuyer, досађивати.
enrhumer (s'), назепсти, добити кијавицу.
enrichir, обогатити.
enrôler, узети у војнике.
enseigner, оучавати.
entendre, чути, разумети.
enterrement, погреб, укоп.
entier, читав, цео.
entonnoir, лéвак.
entourer, окружити, опколити.
entreprendre, предузети.
entrer, ући.

entretien, издржавање; разговор.
enveloppe, омот, завој.
envie, завист (f.); жеља.
environs (pl.), околина.
envoyer, упутити, послати.
épais, дебео, густ.
épargner, штедети.
épaule, раме, плеће.
épée, мач.
épi, клас.
épicerie, дућан; бакалница.
épine, трн.
épingle, чиода, игла.
éplucher, требити, чистити.
éponge, спужва, сунђер.
épouvantable, страшан, ужасан.
époux, муж, супруг.
éprouver, искусити, окушати.
équiper, опремити.
ériger, подигнути, установити.
erreur, погрешка, заблуда.
escalier, степенице (pl.), басамаци (pl.).
esclave, роб.
espace, простор.
espèce, врста; род.
espérer, надати се.
espoir, нада.
esprit, дух.
essayer, покушати, огледати.
essuyer, обрисати.
est, исток.
estime, поштовање.
estomac, трбух.
étable, штала, коњушница.
établir, основати; поставити.
étage, спрат, кат.
étang, бара; рибњак.
état, стање; држава.
été, лето.
éteindre, угасити.
étendre, простерти, раширити.
éternel, вечан.
éternité, вечност (f.).
étoffe, тканина; [illegible].
étoile, звезда.
étonner, чудити.
étouffer, гушити.
étrange, чудан.
étranger, странац, туђинац.
étrangler, задавити.
étroit, тесан, узак.
étudier, проучавати.
évader (s'), побећи, умаћи.
évanouir (s'), онесвестити се.
événement, догађај.
évêque, епископ, владика.
évident, очевидан.
éviter, избегавати.
exact, тачан.
exagérer, претеравати.
examen, испит.
exaspérer, огорчити.
excellent, одличан.
excepté, сем, осим.
excès, неумереност (f.) претераност (f.).
exciter, дражити.
excuser, извинити.
exemple, пример.
exercer, вежбати, вршити.

exhorter, бодрити, нукати.
exiger, тражити, изискивати.
exil, прогонство, заточење.
expérience, искуство.
expliquer, објаснити.
exploiter, искористити, злоупотребити.
exprimer, изразити.
extraordinaire, ванредан.

F

Fable, басна, гатка.
fabrique, творница, фабрика.
face, лице.
fâcher, срдити, љутити.
facile, лак.
façon, крој; начин.
facteur, писмоноша.
facture, израда, рачун.
fagot, снопић.
faible, слаб.
faim, глад (f.).
faire, чинити.
famille, породица, обитељ.
farine, брашно.
fasciner, опчинити.
fatiguer, уморити.
faucher, косити.
faucille, срп.
faute, погрешка.
faux, лажан, крив.
faux-col, оковратник.
faveur, наклоност (f.), милост (f.).
favorable, повољан.
fécond, плодан.
félicitation, честитање.
femme, жена.
fenaison, косидба.
fendre, цепати.
fenêtre, прозор, окно.
fer, железо, гвожђе.
ferme (subst.), мајур.
fermer, затворити.
féroce, дивљи, грозан, свиреп.
fertile, плодан.
festin, гозба, пир.
fête, светковина, празник.
feu, ватра, огањ.
feuille, лист.
fiançailles, веридба.
ficelle, узица.
fidèle, веран.
fier, горд.
fièvre, грозница.
figure, обличје, изглед, лице.
fil, конац, нит (f.) влакно.
filial, синовски, синовљи.
fille, кћи.
fils, син.
fin, крај, конац.
finir, свршити.
fixer, учврстити, одредити, приковати.
flacon, бочица, стакоце.
flamme, пламен.
flanc, бок.
flatter, ласкати.
flèche, стрела.
fleur, цвет.
fleuve, река.
flot, вал, талас.
foi, вера.
foin, сено.
folie, лудост (f.), лудило.

fond, дно.
fonder, утемељити, основати.
fondre, топити.
fontaine, врело, извор.
force, сила, снага.
forcer, присилити.
forêt, шума.
forger, ковати.
forgeron, ковач.
former, образовати.
fort, јак, снажан.
forteresse, тврђава.
fortune, срећа; иметак.
fosse, јама, јарак.
fossoyeur, гробар.
fou, луд.
fouet, бич.
fouiller, прекопавати.
foule, светина, мноштво, гомила.
fouler, газити.
four, пећ.
fourchette, вилица, виљушка.
fourmi, мрав.
fourneau, пећ.
fournir, снабдети.
foyer, огњиште.
fragile, ломан, крт.
frais (adj.), свеж.
frais (subst.), трошак.
franchir, прећи, прекорачити.
frapper, ударити.
fréquenter, посећивати, дружити се.
frère, брат.
frire, пржити.
froid, хладан.
fromage, сир.
froment, пшеница, жито.
front, чело.
frontière, међа, граница.
frotter, трти, трљати.
fruit, плод.
fuir, бегати.
fumée, дим.
fumer, пушити.
fumier, ђубре.
fureur, беснило, јарост (f.).
fusil, пушка.
fuyard, бегунац.

G

Gagner, добити; зарадити.
gai, весео.
gant, рукавица.
garantir, јамчити.
garçon, дечко, момак.
garde, стража.
garder, чувати, пазити.
gare, станица.
garnir, опскрбити; украсити.
gâteau, колач, пита.
gâter, покварити.
gauche, леви, неспретан.
gazette, новине.
gazon, тратина.
géant, горостас, див.
gémir, уздисати, јечати, стењати.
gêner, сметати.
général, општи.
généreux, племенит, великодушан.
genou, колено.

genre, род, врста.
gens, људи (pl.), свет.
gentil, мио.
gibier, дивљач (f.).
gilet, прслук.
glace, лед; сладолед.
glisser, клизати.
gloire, слава.
gorge, грло, врат.
goût, укус.
goûter, окусити.
goutte, капља.
gouvernement, влада.
gouverner, владати, управљати.
grâce, чар, драж (f.).
grade, степен, чин.
grain, зрно.
graisse, маст, сало.
grand, велик.
grandeur, величина.
grandir, расти.
grappe, грозд.
gras, дебео.
gratter, грепсти, стругати.
gratuit, бесплатан.
grave, тежак, озбиљан.
grenier, таван; житница.
grenouille, жаба.
grille, решетка, ограда.
gris, сив.
gros, дебео, крупан.
grossier, прост, груб, неучтив.
grotte, пећина.
guêpe, оса.
guérir, излечити, исцелити.
guerre, рат.
guider, водити, проводити.

H

Habile, вешт, спретан.
habiller, одевати, обући.
habitant, становник.
habiter, становати.
habitude, навика.
hache, секира.
haie, плот.
haine, мржња.
hangar, шупа, појата.
hardi, смео.
haricot, пасуљ.
hasard, случај.
hâte, журба.
hâter, пожурити, убрзати.
haut, висок.
hauteur, висина.
hélas, авај!
herbe, трава.
hérédité, наследност (f.).
hérisson, јеж.
hériter, наследити, баштинити.
hésiter, оклевати, колебати се.
heure, час, сат.
heureux, сретан.
hier, јуче.
hirondelle, ластавица.
histoire, повест (f.).
hiver, зима.
hommage, почаст (f.), поклон.
homme, човек.
honnête, честит, поштен.
honneur, част (f.).
honorer, штовати, частити.
honte, срам, стид.
honteux, срамотан, стидан.

horloge, часовник.
horloger, сајџија.
horreur, ужас.
hostilité, непријатељство.
hôte, домаћин; гост.
huile, уље, зејтин.
huître, острига.
humanité, човечанство; човечност (f.).
humble, скроман, понизан.
humide, влажан, мокар.
humilier, понизити.
hurler, урликати, завијати.

I

Ici, овде, овамо.
ignoble, низак, подао.
ignorant, неук, незналица.
ignorer, незнати.
île, острво.
illégal, незаконит.
illusion, обмана, опсена.
image, слика; представа.
imaginer, замислити.
imbécile, будала.
imiter, подражавати.
immédiat, непосредан.
immense, неизмеран.
immobile, непомичан.
immortel, бесмртан.
imparfait, несавршен.
impatient, нестрпљив.
impérial, царски.
implacable, несмиљен, неумитан.
important, важан, знаменит.
imprenable, неосвојив.
impression, утисак, упечатак, штампање.
imprimer, штампати, утиснути.
improbable, невероватан.
imprudent, несмотрен, неопрезан.
impuissant, немоћан.
inaccessible, неприступан.
incapable, неспособан.
incarcérer, затворити, утамничити.
incendie, пожар.
incertitude, неизвесност (f.).
incliner, нагнути, приклонити.
incommoder, сметати, досађивати.
inconnu, непознат.
inconscient, бесвестан.
inconvenance, непристојност (f.).
inconvénient, неприлика, незгода.
incorrigible, непоправљив.
incroyable, невероватан.
indécision, неодлучност (f.).
indifférent, равнодушан.
indigne, недостојан.
individu, појединац.
indubitable, несумњив.
ineffable, неизрецив, неисказан.
inégal, неједнак.
infanterie, пешадија.
inférieur, нижи.
infidèle, неверан.
infini, бескрајан.

infirme, немоћан, слаб.
infirmière, болничарка.
inflammable, упаљив.
influence, утицај.
ingénu, безазлен, простодушан.
ingrat, незахвалан.
inguérissable, неизлечив.
injure, увреда, псовка.
injustice, неправда.
innocence, невиност (f.).
inquiet, немиран, забринут.
insatiable, незаситљив.
inscrire, уписати, записати.
insecte, зарезник, кукац, буба.
insérer, уврстити.
insipide, неслан, бљутав.
inspecteur, надзорник.
inspirer, надахнути.
instant, тренутак.
instruction, настава, просвета.
instruire, поучавати.
instrument, оруђе, алат.
insulter, вређати, грдити.
insurrection, побуна, устанак.
intelligence, разум, ум.
intention, намера.
intéressant, занимљив.
intérêt, корист, лажња.
interprète, преводилац, тумач.
interroger, испитивати.
interrompre, прекинути.
intervalle, размак.
intervenir, посредовати, умешати се.
intestin, црево; pl., утроба.
intimider, застрашити.
intolérance, неснošљивост (f.), нетрпељивост (f.).
intransigeant, непомирљив.
intrépide, неустрашив.
intrigue, сплетка.
introduction, увод.
inutile, некористан, узалудан.
invasion, насртај, провала.
inventer, изумети, пронаћи.
invincible, непобедив.
inviolable, неповредив.
invisible, невидљив.
inviter, позвати.
involontaire, нехотичан
invoquer, зазивати, призивати.
irraisonable, безуман, неразборит.
irréalisable, неизведив, неоставрљив.
irrégulier, неправилан.
irréprochable, беспрекоран.
irrésistible, неодољив.
irresponsable, неодговоран.
irriter, дражити.
isolé, осамљен, сам.
ivre, напит, пијан.
ivrogne, пијаница.

J

Jadis, некада.
jalousie, љубомора.
jambe, нога (од колена).
jambon, шунка.
jardin, врт, башта.
jardinier, вртар, баштован.
jarretière, подвезица.

jaune, жут.
jeter, бацати.
jeu, игра.
jeun (à-), на таште на штесрце.
jeune, млад.
jeûne, пост.
jeunesse, младост (f.), омладина.
joie, радост (f.), весеље.
joindre, склопити, саставити.
joli, леп, дражестан.
jonc, трска.
joue, образ.
jouer, играти.
jouet, играчка.
jouir, уживати.
jour, дан; светлост (f.).
journal, новине (pl.).
joyeux, весео, радостан.
juge, судац, судија.
juger, судити.
juif, жидов, јеврејин.
jupe, сукња.
jurer, клети (се), заклињати се.
juron, псовка, клетва.
juste, праведан; тачан.
justice, правда.
justifier, оправдати.

K

kermesse, сајам, правена слава.
kilogramme, килограм.
kilomètre, километар.

L

Là, онде; онамо; ту, тамо.
laboratoire, лабораториј, радионица.
labourer, орати, копати; обрађивати земљу.
laboureur, земљоделац.
lac, језеро.
lacet, врпца, узица, подвезица.
lâche, кукавица, подао.
lâcher, пустити.
lacune, шупљина, прекид; празнина.
laid, ружан.
laideur, ругоба.
laine, вуна.
laisser, оставити, пустити.
lait, млеко.
lame, плоча (ковна); вал.
lamentable, кукаван, тужан.
lampe, светиљка, лампа.
langue, језик.
languir, венути, чамети.
lanterne, фењер.
lapin, кунац, кунић, питом зец.
lard, сланина.
large, широк.
largeur, ширина.
larme, суза.
laver, прати, опрати.
leçon, наук, поука; задатак.
lecteur, читалац.
lecture, читање, штиво.
légal, законит, законски.
légation, посланство.

léger, лак, лаган.
législateur, законодавац.
légitime, законит, оправдан.
légume, поврће, вариво, зеље.
lendemain, сутра, сутрадан.
lent, спор, полаган.
lentement, полако, споро.
lentille, лећа, сочиво.
lèpre, губа.
lessive, луженье.
lettre, слово; писмо.
lever, дизати, подизати.
levier, полуга.
lèvre, усна.
lézarde, пукотина (у зиду).
liaison, веза; однощај.
libérateur, ослободилац.
liberté, слобода.
libraire, књижар.
librairie, књижара.
libre, слободан.
lien, веза; спона.
lier, везати.
lieu, место.
lieue, миља.
lièvre, зец.
ligne, ред, црта, правуга.
ligue, савез.
lime, турпија.
limite, граница, међа.
limpide, бистар.
linge, рубље.
lion, лав.
liqueur, ликер.
liquide, течан.
lire, читати.
lis, крин, љиљан.
lisible, читљив, читак.
liste, попис; именик.
lit, кревет, постеља.
litre, литар.
littéral, дослован, буквалан
livre, књига.
livrer, предати, издати.
loger, настанити.
logis, стан.
loi, закон.
loin, далеко.
lointain, удаљен, далек.
loisir, доколица; слободно време.
long, дуг.
longueur, дужина.
loque, дроњак, крпа.
louage, најам, кирија.
louange, похвала.
louche, разрок; мутан, сумњив.
louer, најмити, изнајмити; хвалити.
loup, вук, курјак.
lourd, тежак; незграпан.
loyal, честит, частан; веран.
lucre, добитак; корист.
luire, сијати, светлити.
lumière, светлост (f.), светло.
lune, месец.
lunettes, наочари (pl.).
lutte, борба.
lutter, борити се.
luxe, раскош (f.).
lynx, рис.

M

Mâcher, жвакати.
machine, справа, машина.

mâchoire, вилица.
maçon, зидар.
maçonnerie, зидарство.
madame, госпођа.
mademoiselle, госпођица.
magasin, складиште.
magicien, чаробник, врач.
magnifique, величанствен, диван.
maigre, мршав.
maigrir, мршавити.
maillot, повој.
main, рука.
maintenant, сада.
maintien, одржање.
mais, али; но.
maison, кућа.
maître, господар; власник; учитељ.
maîtresse, господарица; учитељица; љубавница.
mal, зло.
malade, болестан.
maladie, болест. (f.).
maladresse, неспретност. (f.).
mâle, мушки, мужеван.
malédiction, проклетство.
malfaiteur, злочинац.
malhabile, неспретан.
malheur, несрећа.
malheureux, несрећан.
malhonnête, непоштен; неучтив.
malice, пакост (f.), злоба.
malle, ковчег.
malmener, злостављати.
malpropre, нечист, прљав.
malsain, нездрав.
maltraiter, мучити, злостављати.
malveillant, злобан.
mamelle, сиса, дојка.
manche, рукав.
mander, позвати; јавити.
manger, јести.
manier, руковати, употребљавати.
manière, начин; pl., држање, понашање.
manifeste (adj.), очит; (subst.), проглас.
manquer, недостајати.
manteau, огртач, кабаница.
manuscrit, рукопис.
marais, бара, баруштина.
marbre, мермер, мрамор.
marchand, трговац.
marché, трг, тржиште.
marcher, ходати, ићи, ступати.
mari, муж.
mariage, брак; женидба, удаја.
marier, оженити, удати, венчати.
marin, морнар.
marine, бродарство; бродовље, флота.
marmite, лонац.
marque, знак; обележје, жиг.
marquer, обележити.
marraine, кума, кумица.
marteau, чекић.
martyr, мученик.
massacre, покољ.
massue, буздован.

matelas, душек.
matelot, морнар.
maternel, мајчински, матерински.
matière, ствар (f.), предмет, грађа.
matin, јутро.
maturité, зрелост (f.).
maudire, клети, проклињати.
mauvais, рђав, лош, зао.
méchanceté, злоћа.
méchant, злочест, опак.
mécompte, погрешка (у рачуну).
méconnaître, не признавати.
mécontent, незадовољан.
médecin, лекар.
médiocre, осредњи; не особит.
méditation, размишљање, разматрање.
méfiance, неповерење.
mélanger, мешати, помешати.
membre, уд, члан.
mémoire, памћење; успомена.
menacer, претити.
ménage, газдинство; породица.
ménager, штедети.
mendiant, просјак.
mener, водити са собом.
mensonge, лаж (f.).
menteur, лажљивац.
menu, ситан (adj.); јеловник (subst.).
menuisier, столар.
mépriser, презирати.
mer, море.
merci, хвала; милост (f.).
mère, мати (f.).
mérite, заслуга.
mériter, заслуживати.
merveille, дивота, чудо.
mesquin, бедан, ситан, мршав.
message, порука, вест (f.).
mesure, мера.
métal, ковина, метал.
métier, занат.
mettre, метнути, ставити, положити.
meubles, покућство, намештај.
meunier, млинар, воденичар.
midi, подне; југ.
miel, мед.
milieu, средина; околина.
militaire, војнички.
mince, танак.
mine, изглед, лице; рудник, мајдан.
minerai, руда.
mineur, рудар; малолетан.
minorité, мањина; малолетност (f.).
minuit, поноћ.
miracle, чудо.
miroir, огледало, зрцало.
misérable, бедан, јадан,
misère, беда.
miséricorde, милосрђе.
mobile, покретљив, помичан (adj.); побуда (subst.).
modérer, умерити, ублажити.
modeste, скроман, чедан.
modestie, скромност (f.).

mœurs, обичаји; начин живота.
moine, монах, калуђер.
mois, месец.
moisson, жетва.
moissonneur, жетелац.
moitié, половина.
moment, тренутак.
monde, свет; људи.
monnaie, новац; ситан новац.
monotone, једноличан.
monsieur, господин.
monstre, наказа, чудовиште.
montagne, брдо, гора.
monter, пењати се.
montre, сат, ура.
montrer, показати.
monument, споменик.
moquer (se), ругати се; шалити се.
morceau, комад, парче.
mordre, гристи.
mort, смрт (f.).
mortel, смртан.
mot, реч (f.).
mou, мекан.
mouche, муха.
mouchoir, марама, убрус.
mouiller, квасити, смочити.
moulin, млин; воденица.
mourir, умрети.
mousse, маховина, пена.
mouton, ован.
mouvement, покрет.
moyen, средњи (adj.); средство (subst.).
muet, нем.
mugir, мукати.
multiple, многострук.
mur, зид.
mûr, зрео.
murmurer, жуборити, мрмљати.
mutiler, осакатити.
mutuel, узајаман.
mystère, тајна.
mystérieux, тајанствен.

N

Nager, пливати.
naguère, недавно; ономадне.
naïf, безазлен, простодушан.
naître, родити се.
nappe, столњак, чаршав.
natal, родни, рођени.
nature, нарав (f.), природа.
naturel, природан.
naufrage, бродолом.
navire, брод, лађа.
nébuleux, облачан, магловит.
nécessaire, нуждан, потребан.
négligence, немар.
négligent, немаран.
négliger, занемарити, запустити.
négoce, трговина, посао.
nègre, црнац.
neige, снег.
nettoyer, чистити, очистити.
neuf, нов; девет.
neveu, нећак, синовац.
nez, нос.
nid, гнездо.
niveau, равнина, ниво.
noble, племенит, благородан.

Noël, Божић.
nœud, чвор.
noir, црн.
noix, орах.
nom, име.
nombre, број.
nombreux, многобројан.
nombril, пупак.
nommer, именовати.
nonchalance, немарност.
nord, север.
notaire, бележник.
notamment, поименце.
note, белешка, рачун, нота.
nouer, везати.
nourrir, хранити.
nouveau, нов.
nouvelle, новост (f.), вест (f.); новела.
novice, новајлија.
noyer, утопити.
nu, наг, го.
nuage, облак.
nuire, шкодити.
nuit, ноћ (f.).
nul, никакав; ништаван.
numéro, број.

O

Obéir, покоравати се, слушати.
obéissance, послушност (f.).
obéissant, послушан.
objet, предмет.
obliger, обвезати, присилити; учинити услугу.
obscurité, тмина.
observer, вршити; посматрати, опажати.
obstacle, препрека, сметња.
obstination, тврдоглавост (f.).
obtenir, добити, постићи.
occasion, прилика, повод.
occident, запад.
occulte, скривен.
occupé, запослен, заузет.
odeur, мирис.
odieux, мрзак.
œil, око.
œuf, јаје.
œuvre, дело.
offenser, увредити.
office, дужност (f.), служба, услуга.
officier, официр, часник.
offrir, понудити.
oignon, лук.
oiseau, птица.
oisif, беспослен.
olive, маслина.
ombre, сенка.
ombrelle, сунцобран.
oncle, стриц, ујак.
ongle, нокат.
opiniâtre, тврдоглав, упоран.
opinion, мишљење.
oppression, тлачење, притисак.
opprimer, тлачити.
or, злато.
orage, олуја, бура.
oraison, говор, беседа.
ordonner, уредити, наредити.
ordre, ред, поредак.
oreille, ухо.

orfèvre, златар.
orge, јечам.
orgue, оргуље.
orgueil, понос.
orgueilleux, охол, поносит.
orient, исток.
origine, постанак, порекло.
orner, китити, уресити.
orphelin, сироче, сирота.
ortie, коприва.
os, кост (f.).
oser, смети, усудити се.
otage, талац ; јамство, залог.
ôter, скинути, одузети.
où, где, камо.
oublier, заборавити.
ouest, запад.
ouïe, слух.
ours, медвед.
outil, алат, оруђе.
outrage, увреда.
outre, мех, мешина.
ouvert, отворен.
ouvrage, посао, израда.
ouvrier, радник.
ouvrir, отворити.

P

Pacifique, миран, мирољубив.
page, страна.
paille, слама.
pain, хлеб, крух.
pair, раван, једнак.
paire, пар.
paisible, миран, тих.
paître, пасти.
paix, мир.
pal, колац.
pâle, блед.
pallier, ублажавати.
paletot, огртач.
palmier, палма.
palper, пипати.
panier, кошара, котарица.
panser, завијати (ране), видати ; тимарити.
pantalon, панталоне.
pantoufle, папуча.
papier, хартија.
papillon, лептир, лептир.
Pâques, Васкрс.
paquet, свежањ.
paradis, рај.
paraître, изгледати, чинити се.
parapluie, кишобран.
parcourir, обићи, прелетети.
pardessus, преко ; огртач, кабаница.
pardonner, опростити.
pardon, опроштај.
pareil, једнак, раван.
parent, рођак ; pl., родитељи.
paresse, леност (f.).
parfait, савршен.
parfois, каткада.
parfum, мирис.
parier, кладити се.
parjure, кривоклетник.
parler, говорити.
paroisse, парохија, жупа.
parole, реч (f.).
part, део.
partager, делити.
parti, странка.

participer, учествовати.
partie, део.
partir, отпутовати.
partout, свуда.
parvenir, приспети, доћи до чега.
pas, корак.
passable, приличан, подношљив.
passage, прелаз, пролаз.
passager, пролазан; (subst.) путник.
passer, прећи, прелазити; проћи.
passion, страст (f.).
pâte, тесто.
patience, устрпљивост (f.), стрпљење.
patiner, клизати се.
patrie, домовина, отаџбина.
patron, заштитник, господар.
patte, шапа.
paume длан; лоптање.
pauvre, сиромашан.
pavillon, застава; чардак.
payement, исплата, плаћање.
payer, платити.
pays, крај, земља.
paysan, сељак.
peau, кожа.
péché, грех.
pécher, грешити.
pêcher, ловити рибу.
pécheur, грешник.
pêcheur, рибар.
peigne, чешаљ.
peigner, чешљати.
peindre, сликати.
peine, мука, труд.
peintre, сликар.
peinture, слика.
pêle-mêle, једесна слева, свега и свачега, дар-мар.
pelle, лопата.
pénalité, казна, кажњивост (f.).
pencher, нагнути.
pendre, обесити.
pendule (f.), часовник.
pénible, мучан, жалостан.
péninsule, полуострво.
pensée, мисао.
penser, мислити.
pension, пензија.
percer, пробити.
perdre, изгубити; упропастити.
père, отац.
perfectionner, усавршити.
périodique, периодичан.
perle, бисер.
permettre, допустити, дозволети.
persécution, гоњење.
persévérance, истрајност (f.).
personne, лице, особа; нико.
persuader, уверити, убедити.
perte, губитак.
peser, мерити; тежити, тиштати.
petit, мален, мали.
petit-fils, унук.
pétrole, петролеум, камено уље.
peuple, народ.

peur, страх.
peut-être, можда.
phare, светионик, кула светиљка.
pharmacien, лекарник, апотекар.
philosophe, филозоф; мудрац.
photographie, фотографија.
phrase, фраза; реченица.
physionomie, физиономија; израз лица.
physique, физика.
piano, пиано, клавир, гласовир.
pièce, комад, парче.
pied, нога.
piège, замка.
pierre, камен.
Pierre (n. p.), Петар.
piété, побожност (f.); поштовање.
pigeon, голуб.
pilote, кормилар, пилот.
pilule, пилула.
piment, паприка.
pin, бор, оморика.
pince, клештице.
pioche, трнокоп, будак.
pipe, лула.
piquer, бости.
piquet, мали колац, кочић.
piqûre, убод.
pitié, самилост (f.), сажаљење.
place, место.
placer, поставити.
plafond, таваница.
plaider, бранити.
plaie, рана.
plaine, равница.
plainte, тужба.
plaire, допадати се.
plaisanter, шалити се.
plaisir, уживање.
plan, равнина, раван (f.).
planche, даска.
plancher, патос, под.
plante, биљка.
planter, садити.
plaque, плочица.
plateau, висораван (f.).
platine, платина.
plâtre, садра, гипс.
plein, пун.
pleurer, плакати.
pleuvoir, даждети, кишити.
pli, набор.
plier, савити.
plomb, олово.
plonger, заронити, гњурати.
pluie, дажд, киша.
plume, перо.
plupart (la), већина, већи део.
pluriel, множина, плурал.
plus, више.
plusieurs, више (њих).
plutôt, радије, боље.
poche, џеп.
poésie, песништво, песма, поезија.
poète, песник.
poétique, песнички.
poids, тежина, терет.
poignard, бодеж, нож.
poignée, прегршт (f.), шака; стисак (руке).

poil, длака.
poing, песница, шака.
point, тачка.
poire, крушка.
pois, грашак.
poison, отров.
poisson, риба.
poitrine, груди, прса (pl.).
poivre, бибер.
poli, гладак; учтив, уљудан.
police, редарство, полиција.
pomme, јабука; — de terre, кромпир, кртола.
pompe, сјај, гизда.
pont, мост.
populaire, народски, на гласу.
porc, свиња.
port, лука.
porte, врата, двер (f.).
porte-feuille, лисница.
porter, носити.
porteur, носилац; носач.
portrait, слика, портрет.
posséder, поседовати, имати.
possible, могућ.
poste (f.), пошта.
pot, лонац.
pou, ваш (f.).
pouce, палац, педаљ.
poudre, прах, прашина; барут.
poulailler, кокошињак.
poule, кокош (f.).
poulet, пиле.
poulie, витао, чекрк.
poumon, плућа.
poupée, лутка.
pour, за.
pourboire, напојница.
pourquoi, зашто.
pourri, гњио, труо.
pousser, гурати, турати.
poussière, прах, прашина.
pouvoir, моћи; (subst.) моћ (f.), власт (f.).
prairie, ливада.
pratique, практичан; вешт.
précaution, опрезност (f.), предострожност (f.).
précieux, драгоцен, скуп.
précis, тачан.
préfet, префект, предстојник.
premier, први.
prendre, узети.
préparation, приправљање, спрема.
préparer, приправити, спремити.
préposition, предлог.
présence, присутност (f.).
présent, присутан; садашњи.
présenter, представити, приказати.
président, председник.
presque, скоро, готово.
presse, штампа; преса.
pression, притисак.
prêt (adj.), готов, спреман, приправан.
prétention, захтев.
prêter, позајмити.
prêtre, свештеник.
preuve, доказ; кушња.
prévenir, обавестити, упозорити.

prier, молити.
prince, кнез, владар.
principal, главни, поглавити.
prise, заузеће; плен.
prison, тамница.
priver, лишити.
prix, цена, вредност (f.).
probable, вероватан.
procès, парница, расправа.
professeur, професор, учитељ.
profession, исповедање, занимање.
profit, добит (f.), корист (f.).
profond, дубок.
progrès, напредак.
projet, намера, нацрт.
promenade, шетња.
proportion, размер.
proposition предлог, реченица.
propre, сопствен; чист.
propriétaire, власник, сопственик.
propriété, својина, власништво.
prose, проза.
protection, заштита, окриље.
protéger, штитити, бранити.
protestant, протестант.
proverbe, пословица.
province, покрајина.
provision, провизија.
provoquer изазвати.
prudence, опрез, обазривост (f.).
prune, шљива.
public, јаван, државни; (subst.) публика.
publication, објава, проглашење.
publier, огласити, објавити, издати (књигу).
puce, буха.
puer, смрдети.
puis, затим; па, онда.
puissance, моћ (f.), снага.
punir, казнити.
pur, чист.

Q

Quai, обала, брег (реке), кеј.
qualité, својство, способност (f.).
quand, када.
quantité, множина.
quart, четврт.
que, што; нека; него.
quel, који.
quelconque, који год.
quelque, неки.
quelque chose, нешто.
quelquefois, каткада.
quelqu'un, неко.
querelle, свађа, препирка.
question, питање.
queue, реп.
qui, ко.
quitter, оставити.
quoi, што.
quoique, премда; ако и.

R

Rabattre, спустити, одбити.

raccommoder, поправљати, помирити.
raccourcir, пократити.
race, племе.
racine, корен.
raconter, приповедати.
rafraîchir, разладити, освежити.
rage, беснило.
raide, крут, укрућен.
raie, црта, бразда.
raisin, грожђе.
raison, разум, ум; разлог; правица.
ramasser, скупити, подићи.
rame, весло.
ramener, довести натраг.
rampe, наслон (на степеницама).
ramper, пузити, гмизати.
rang, ред; положај.
ranger, поређати, уредити.
rapide, журан, брз.
rappeler, позвати натраг, подсетити.
rapport, исказ, извештај; размер.
rare, редак.
raser, бријати.
rassurer, умирити, осигурати.
rat, пацов.
ration, оброк.
rayon, зрак, трак; ред.
réaliser, остварити.
rebelle, бунтован.
récent, недавни, скорашњи.
recevoir, примити, добити.
recherche, тражење.
réciproque, узајаман.
réclame, реклама.
récolte, жетва, берба.
récompense, награда.
réconcilier, помирити.
reconnaissance, благодарност (f.), захвалност (f.).
reconnaître, препознати, признати, познати.
rectifier, исправити.
recueillir, сабрати.
reculer, узмицати; раширити (границе).
réduire, свести, смањити; покорити.
réel, стварни.
réfléchir, размишљати.
réforme, реформа; промена; ослобођење (од војне службе).
refuge, уточиште.
refuser, одбити, ускратити.
regard, поглед.
regarder, гледати, мотрити.
régiment, пук, пуковнија.
région, предео.
règle, правило.
règne, владавина.
regret, жаљење, кајање.
régulier, правилан, редован.
rein, бубрег.
reine, краљица.
relever, подигнути, истакнути.
religion, вера.
relire, поново читати.

remarquer, приметити, опазити.
remède, лек.
remettre, одложити, опоравити.
remonter, потицати од; навити сат.
rempart, бедем.
remplir, испунити, вршити.
remuer, мицати, превртати.
renard, лисица.
rencontrer, срести.
rendre, вратити; учинити.
renommée, глас, познатост (f.).
renoncer, одрећи се, прегорети.
renouveler, обновити.
rente, приход, доходак.
rentrer, вратити се, поћи кући.
répandre, просипати, распростирати.
réparer, поправити.
repentir (se), кајати се, жалити.
répéter, понављати.
répondre, одговорити.
repos, починак.
reposer (se), одмарати се, почивати.
repousser, одгурнути, одбити.
reprendre, опет узети.
représenter, представљати, заступити.
reproche, приговор, прекор.
république, република.
réserve, резерва, ограда.
résistance, отпор.
respect, поштовање.
respirer, дисати, одахнути.
ressort, перо; покретност, опружност (f.), полет, струка.
reste, остатак.
résultat, успех, резултат.
rétablir, обновити, успоставити.
retard, задоцњење.
retenir, задржати; зауставити, упамтити.
retirer, повући.
retour, повратак.
retraite, повлачење, узмак.
retrouver, опет наћи.
réunir, саставити, спојити.
réussir, успети.
revanche, одмазда, освета.
rêve, сан.
réveiller, пробудити.
revendre, препродати.
revenir, вратити се.
révolte, побуна.
révolution, преврат, револуција.
revolver, револвер.
revue, преглед; ревија.
riche, богат.
richesse, богатство.
rideau, завеса.
ridicule, смешан.
rien, ништа.
rire, смејати се.
rivière, река.
riz, пиринач.
robe, хаљина.

rocher, литица, стена.
roi, краљ.
roman, роман.
rompre, сломити, прекинути.
rond, округао.
rose (subst.), ружа.
rose (adj.), ружичаст.
roue, коло, точак.
rouge, црвен.
rouler, ваљати, котрљати.
route, цеста, пут, друм.
royal, краљевски.
royaume, краљевство.
rude, храпав, тежак, тврд.
rue, улица.
ruine, развалина, рушевина.
ruisseau, поток.
ruse, лукавство, превара.
russe (adj.), руски.
Russie, Русија.

S

sable, песак.
sabot, цокула, нануле (pl.).
sabre, сабља.
sac, врећа; кеса.
sacré, свет, посвећен.
sacrifier, жртвовати.
sage, мудар, разборит; добар.
sagesse, мудрост (f.), разборитост (f.).
saigner, пустити крв; крвавити.
sain, здрав.
saint, свет.
saisir, ухватити, схватити.
saison, доба; време.
salade, салата.
salaire, плата; дневница.
salé, посољен, слан.
salir, замазати, окаљати.
salle, дворана.
salon, салон.
salut, поздрав; спас.
samedi, субота.
sang, крв.
sanglant, крвав, окрвављен.
sans, без.
santé, здравље.
satisfaction, задовољство.
sauce, умокац.
saule, врба,
saumon, младица.
saut, скок.
sauter, скочити.
sauvage, дивљи.
savant, учен.
savoir (v.), знати, умети.
savon, сапун.
scène, призор.
scie, пила, тестера.
science, знање, наука.
scientifique, научан.
scolaire, школски.
séance, седница.
seau, ведро.
sec, сув, сух.
second, други.
secouer, трести, дрмати.
secourir, помоћи.
secours, помоћ (f.).
secousse, потрес; ударац.
secret, тајни.

secrétaire, секретар, писар.
sécurité, безбедност (f.).
seigneur, властелин, господар; господин.
séjour, бављење, боравак, стан.
sel, со.
selle, седло.
selon, по, према.
semaine, седмица, недеља.
semblable, сличан; **(subst.)** ближњи.
sembler, чинити се, изгледати.
semelle, ђон, потплата.
semer, сејати.
sénat, сенат; горњи дом.
sens, чуло; смисао; bon s. здрав разум.
sensible, осетљив.
sentiment, осећање.
sentinelle, стража.
sentir, осећати; мирисати.
séparation, растава; растанак.
séparer, растављати.
septembre, септембар.
sergent, наредник.
série, низ, ред; поворка.
sérieux, озбиљан.
serment, заклетва.
sermon, проповед (f.), предика.
serpent, змија.
serrer, стезати, стискати.
serrure, брава.
servante, служкиња, служавка.
service, служба; услуга; стони прибор.
servir, служити, послуживати.
serviteur, слуга.
seul, сам.
seulement, само.
sévère, строг.
sexe, пол, спол.
si, ако; да.
siècle, век, столеће.
siège, седиште; опсада.
siffler, звиждати.
sifflet, звиждаљка.
signal, знак; миг.
signature, потпис.
signe, знак.
signer, потписати.
signifier, значити; дати на знање.
silence, ћутање, мук.
simple, прост, једноставан.
sincère, искрен.
singe, мајмун.
sinon, ако не; иначе.
sirop, сируп, сок.
situation, положај.
slave, словенски.
sobre, трезвен.
social, друштвени.
socialiste, социјалиста.
société, друштво.
sœur, сестра.
soie, свила.
soif, жеђ (f.).
soigner, неговати; бринути се.
soin, нега; пажња.

soir, вече.
sol, тло.
soldat, војник.
soleil, сунце.
solennel, свечан.
solide, чврст; трајан.
solliciter, подстакнути; молити.
sombre, мрачан, суморан.
somme (d'argent), свота.
sommeil, спавање.
sommet, врхунац, врх.
son (subst.) (acoustique), звук.
son (subst.) (farine), мекиње (pl.).
son (adj. poss.), свој; његов, њен.
songe, сан, сањање.
sonner, звонити, звечати.
sort, коб, удес; коцка
sorte, врста, начин.
sortie, излазак.
sortir, изићи.
sot, глуп; (subst.) будала, глупан.
sottise, глупост (f.).
souffler, дувати.
souffrir, трпети, патити.
soufre, сумпор.
souhait, жеља.
soulever, побунити, подићи.
soulier, ципела.
soumission, покорност (f.).
soupçon, сумња.
soupe, супа.
souper (subst.), вечера.
soupir, уздах.
souple, витак, гибак.
source, врело, извор.
sourcil, обрва.
sourd, глух.
sourire (subst.), осмејак.
souris, миш.
sous, под.
sous-officier, подофицир.
sous-préfet, подпрефект.
soutenir, подржавати.
soutien, потпора.
souvenir (subst.), успомена, сећање.
souvenir (se), сећати се.
souverain, највиши, врховни; владар (subst.).
spécial, нарочит.
spectacle, призор, представа.
spectateur, гледалац.
sphère, кугла, сфера.
station, станица.
statue, кип.
style, стил, слог.
subit, ненадан, нагао.
sublime, узвишен, диван.
substance, језгра, садржина.
substitution, замена.
suc, сок.
sucer, сисати.
sucre, шећер.
sud, југ.
Suède, Шведска.
suffire, достајати, бити довољан.
suffrage, глас, гласање; одобравање.
suicide, самоубиство.
Suisse, Швајцарска.

suite, пратња, наставак, последица.
suivre, следити, ићи за ким.
superbe, поносит, охол; диван.
superflu, сувишан.
supérieur, виши, горњи.
superstition, празноверица.
supplément, додатак.
supporter, подносити.
supposer, предпоставити.
suprême, врховни, највиши.
sur, на, над.
sûr, сигуран, поуздан.
surface, површина.
surnaturel, натприродан.
surprendre, затећи, изненадити.
surprise, изненађење.
surtout, нарочито.
suspect, сумњив.
suspendre, обесити; обуставити.
syllabe, словка, слог.
symbole, символ, знак.
sympathie, симпатија, наклоност (f.).
syndicat, удружење, синдикат.
synthèse, синтеза.
système, систем.

T

Tabac, дуван.
table, сто; плоча.
tableau, плоча; слика.
tablier, прегача.
tache, мрља, љага.
tâche, задаћа, задатак.
tailler, резати; кројити.
taire (se), ћутати.
talent, дар, даровитост (f.).
talon, пета.
tambour, добош.
tant, толико.
tapis, саг, ћилим.
taquin, подругљив, заједљив.
tard, позно, доцкан.
tarif, ценик, ценовник.
tas, гомила, хрпа.
tasse, шоља.
tâter, пипати.
taureau, бик.
teindre, бојити.
tel, такав, толики.
télégraphe, телеграф.
tellement, тако.
témoin, сведок.
température, топлота.
tempête, бура, олуја.
temple, храм.
temps, време.
tendre (adj.), нежан.
tendre (v.), разапети, пружити.
tenir, држати.
tente, шатор, чадор.
tenter, кушати.
terminer, свршити, довршити.
terrain, земљиште.
terre, земља.
terrible, страховит, ужасан
testament, завештај; завет.
tête, глава.
thé, чај.

théâtre, позориште.
théorie, теорија; поворка.
tige, стабљика, струк.
timbre-poste, марка.
timide, бојажљив.
tir, пуцање, гађање.
tirer, вући, вадити.
tirer (un coup de feu), гађати, пуцати.
tirer au sort, вући коцку, вући на ждреб.
titre, наслов, натпис; назив.
toi, ти.
toile, платно; слика.
toilette, облачење; одело, хаљине.
toit, кров.
tombeau, гроб, гробница.
tomber, пасти.
ton (subst.), звук; тон.
ton (adj. poss.), твој.
tonneau, буре, бачва.
tonnerre, грмљавина, гром.
tordre, извинути, свинути.
tort, кривица, неправда.
tôt, рано, брзо.
toucher, дотакнути, дирнути.
toujours, увек.
tour (subst. f.), торањ, звоник, кула.
tour (s. m.), обилажење; ред, окрет.
tourner, окретати; обићи.
tousser, кашљати.
tout, сав, цео, сваки.
trace, траг.
tracer, нацртати, повући (нацрт).
tragédie, трагедија.
trahir, издати.
trahison, издаја.
train, ход; воз; начин живота.
traîneau, саонице.
traîner, повлачити, растезати.
traitement, поступање; плата.
traiter, поступати, лечити.
traître, издајица.
tranche, кришка; (одрезано) парче, режањ.
tranchée, ров, шанац.
tranquille, спокојан, миран.
transformation, претварање, преображење.
transformer, претворити, преобразити.
transparent, прозиран, провидан.
transport, пренос, превоз; занос.
travail, рад; труд.
travailler, радити, трудити.
travers (à), преко, кроз.
traverser, прећи.
trèfle, детелина.
trembler, дрхтати, трести се.
tremper, умочити, квасити; калити.
trésor, благо; благајна.
triangle, троугут, троугао.
tribu, племе.
tribunal, судница, судиште, суд.
tricher, варати (у игри).

tricot, трико.
trimestre, тромесечје.
triomphe, тријумф, победа, славље.
triste, жалостан, тужан.
tristesse, жалост (f.), туга.
tromper, варати.
trompette, труба; трубач.
tronc, дебло, труп.
trône, престо.
trop, одвише.
trou, рупа, јама.
trouble (subst.), неред, побуна.
troubler, мутити, замутити; узнемиривати.
troupe, чета; војска.
troupeau, стадо, крдо.
trouver, наћи, налазити.
tu, ти.
tube, цев.
tuer убити.
tuile, цреп.
turban, турбан, чалма.
turc, турски.
Turquie, Турска.
type, тип; узор.
typhus, тифус.
tyran, тиранин.

U

un, један.
uni, уједињен.
uniforme, једноличан; униформа.
union, уједињење, јединство.
unir, ујединити.
unité, јединство, јединица.
univers, васиона, свемир.
universel, васиони, свеопшти.
université, универзитет.
usage, обичај, употреба.
user, употребљавати; трошити.
usuel, обичајан.
usurper, присвојити.
utile, користан.
utilité, корист (f.).

V

Vacance, празно место; pl. одмор, школски распуст.
vacciner, калемити.
vache, крава.
vague (adj.), неодређен.
vaillant, храбар, срчан.
vain, [illegible], ташт.
vaincre, победити.
vaincu, побеђен.
vainqueur, победилац.
vaisselle, стоно посуђе.
valet, слуга.
valeur, храброст (f.), вредност (f.).
valise, путничка торба.
vallée, долина.
valoir, вредити.
vanité, таштина, сујета.
vapeur, пара.
variable, променљив.
varié, разноличан.
vase (subst. masc.), суд, ваза, посуда.

vase (subst. fém.), блато, муљ.
veau, теле.
végétal, биљни.
veille, бдење; јава.
veiller, бдети.
veine, жила; жица; срећа.
velours, баршун, кадифа.
vendre, продати.
vénérer, поштовати.
vengeance, освета.
venger, осветити.
venir, доћи.
vent, ветар.
ventre, трбух.
ver, црв.
verbe, глагол; реч.
vérifier, оверити.
véritable, истинит.
vérité, истина.
verre, стакло; чаша.
vers (subst.), стих.
vers (prép.), према.
verser, излити, улити.
vert, зелен.
vertige, вртоглавица, несвестица.
vertu, крепост (f.), врлина.
vessie, мехур, бешика.
vêtement, одело.
vétéran, ветеран; стари војник.
vêtir (se), обући се, одевати се.
veuf, удовац.
viande, месо.
vibrer, треперити.
vice, мана, недостатак.
victime, жртва.
victoire, победа.
vide (adj.), празан.
vie, живот.
vieux, стар.
vieillir, старити.
vif, жив, живахан.
vigne, виноград.
vigueur, снага, јачина, крепост.
vil (adj.), кукаван, подао.
vilain (adj.), ружан.
village, село.
ville, град.
vin, вино.
vinaigre, оцат, сирће.
violence, жестина; насиље.
violent, жесток, нагао; насилан.
violon, виолина.
virgule, запета.
viril, мужеван, мушки.
vis, вијак.
visage, лице.
viser, гађати, нишанити, циљати.
visible, видљив.
vision, привиђење.
visite, посета.
vite, брз.
vitesse, брзина.
vitre, стакло.
vivacité, живахност (f.).
vivant (adj.) жив.
vivre, живети.
vœu, жеља, завет.
voie, пут.
voilà, ето, ено.

voile (m.), копрена; (f.) једро.
voiler, покрити, застирати.
voir, видети.
voisin, сусед, комшија.
voiture, кола, кочија.
voix, глас.
vol (des oiseaux), лет; јато.
vol (délit), крађа.
voler (en l'air), летети.
voler (dérober), красти.
voleur, лупеж.
volontaire (adj.), добровољан.
volontaire (subst.), добровољац.
volonté, воља.
volume, свеска; обим.
volupté, сласт (f.), наслада.
vomir, бљувати, повраћати.
vorace, прождрљив, гладан, ненасит.
vote, глас, гласање; право гласа.
voter, гласати, прихватити.
votre, ваш.
vouloir (v.), хтети.
vous, ви.
voûte, свод.
voyage, путовање.
voyager, путовати.
voyageur, путник.
voyelle, самогласник.
vrai, истинит.
vraiment, заиста.
vue, вид; поглед; [illegible]
vulgaire, простачки.

W

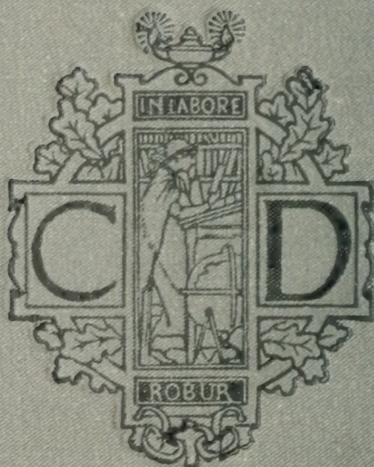
wagon, вагон.

Z

zèle, жар, ревност (f.).
zéro, ништица, нула.
zinc, цинк; тутија.
zone, појас; предео.

Note. — Il n'existe pas, à l'heure où nous écrivons, de méthode élémentaire, éditée en France, pour l'étude du serbe.

Notre travail s'est inspiré de la petite grammaire pratique de Muza (serbo-allemande) et de l'ouvrage très complet du Dr Fenvrier, d'après la grammaire slave de Parčić (Leroux, édit.).

IN LABORE
C
D
ROBUR